

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

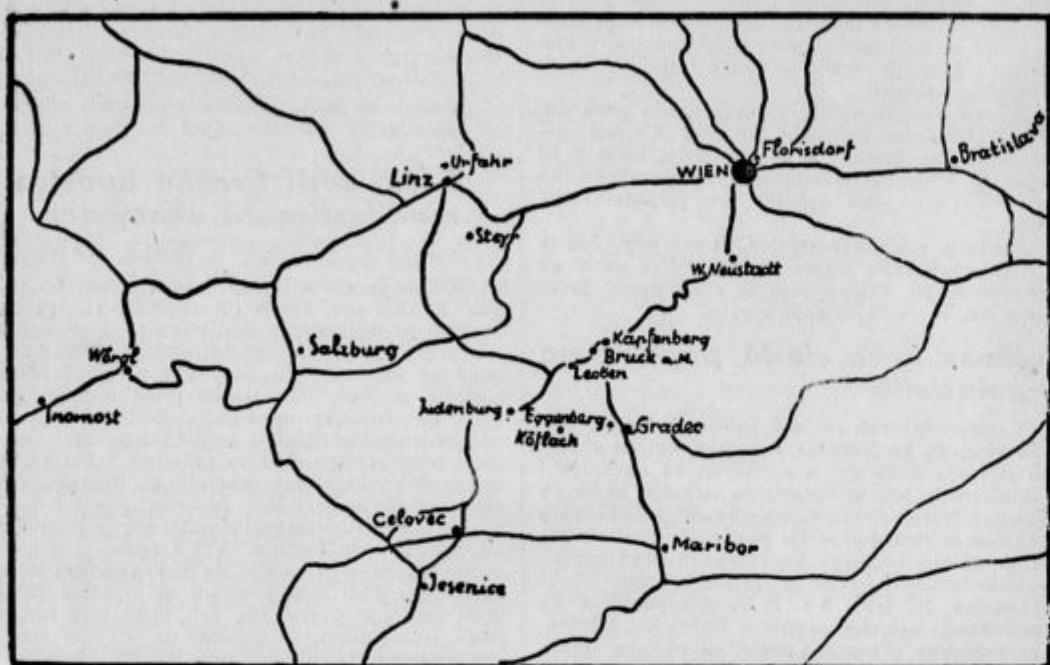
Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Starhemborgovo prokletstvo...

Tretji dan bratomornega klanja

Dunajsko delavstvo se junaško upira heimwehrovskim topovom in je v Floridsdorfu prešlo v napad - V podeželju boji ponehujejo - Danes pričakujejo velike delavske ofenzive na Dunaj

Kako je prišlo do državljanske vojne

Dunaj, 14. febr. 1934.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Prvo, kar se mi je zdelo najvažnejše ugotoviti po mojem prihodu na Dunaj, je vprašanje, kako je prišlo do državljanske vojne, ko je ves svet domneval, da gre v Avstriji v prvi vrsti za borbo proti narodnim socialistom in nikakor ne proti socialdemokratom. Po podatkih, ki sem jih mogel zbrati v naglici, je bil potek dogodkov sledeč:

13. december:

Heimwehr grozi prvič...

Zahteve Heimwehra po oblasti, oziroma po razpustu političnih strank in po uvedbi fašizma v Avstriji, so postajale izredno nasilne v začetku decembra. Dne 13. decembra je knez Starhemborg že zagrozil vladi, da bo Heimwehr sam vzel v roke reformo Avstrije, če bo vlada se oklevala. Drugi naskok Heimwehra na Dollfussovo vlado je bil po novem letu po izjalovljenih pogajanjih med vlado in hitlerjevci, ko je Starhemborg zagrozil, da bo izstopil iz vlade, ako stranke ne bodo razpuščene in ako se takoj ne sčlenijo vsa avstrijska uprava v prestolnici in v deželah. Dne 12. januarja je bila usodna seja krščansko-socialne stranke, kjer sta nastopila vodja stranke dr. Czernack in bivši minister dr. Kollmann z vso oostrostjo proti Heimwehru in zagrozila kanclerju, da ga bo stranka enostavno zapustila, če se bo še nadalje pajdala s Heimwehrom, oziroma poskušal razpustiti krščansko-socialno stranko na ljubo neki fantastični »Vaterländische Front« (domovinski front). Dollfuss se je uklonil in takrat je bilo sklenjeno, da krščansko-socialna stranka ostane in ž njo seveda tudi socialno-demokratska. Od tistega časa je začel Heimwehr misliti na samostojno akcijo. Vršilo se je več tajnih sestankov po raznih avstrijskih deželah, na katerih je bil sprejet napadalni načrt Heimwehra.

30. januar:

Heimwehr stopa v akcijo

Prva prilika se je nudila 30. januarja, ko so se širile vesti, da hočejo narodni socialisti ali hitlerjevci napraviti na Tirolskem veliko demonstracijo. Heimwehr je izdal povelje svojim oddelkom, naj marširajo proti Inomestu, da preprečijo vsak poskus upora hitlerjevcev in da zasedejo vse važne postojanke na Tirolskem. To se je tudi zgodilo. Ko je imel Heimwehr v rokah ves Tirol, je objavil svoje zahteve in jih v obliki ultimata poslal zvezni vladi na Dunaj. Zahteval je, da se razpuste po vsej Avstriji deželne vlad in nadomeste s heimwehrovskimi državniimi namestniki, da se razpuste deželni odbori in nadomeste s heimwehrovskimi sveti, da se odstavijo vsi okrajni glavarji in župani in nadomeste s heimwehrovskimi funkcionarji. Isto čiščenje, da se naj izvrši po vseh šolah, n. sodiščih in v poštni in prometni službi.

Zvezna vlada je ultimatum sprejela z mešanimi čustvi. Krščanski socialci so pritiskali, naj se ultimatum zavrne. Dr. Czernack in dr. Kollmann sta zahtevala, naj se stranka zveže s socialdemokrati in naj pozove vojsko, da razoroži heimwehrovske bojne organizacije. Temu se je Dollfuss upiral. Sicer pa je moral odstopati v Budimpešto. Njegovo odsotnost je podkanceler major Fey, zastopnik Heimwehra v vladi in vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil

v Avstriji izkoristil, da je navallil na socialdemokratske organizacije na Dunaju in na dunajsko socialistično občinsko upravo. Ko se je vrnil dr. Dollfuss iz Budimpešte, je našel spremenjen položaj in borbo Heimwehra s socialnimi demokrati že načeto. Odslej je bil samo še majhen kamen, ki ga je heimwehrovski plaz vlekel naprej proti strminam.

10. februar:

Heimwehrov pakt z Dollfusom

Zadnja, odločilna seja pa je bila, to sem mogel izvedeti, preteklo soboto. Na seji so bili poleg dr. Dollfussa še major Fey, min. Schuschnigg (poveljnik »Ostmärkische Sturmsharen«) in Glessner, Starhemborg, nižjeavstrijski deželni glavar dr. Reither in vodja krščansko-socialne stranke dr. Czernack. Heimwehr je razgrnil svoje zahteve. Krščanski socialci so ugovarjali. Kunschak pa je ob istem času imel velik govor na Dunaju proti nakanam Heimwehra. Vse zaman. Heimwehr je zmagal in se pogodil z Dollfusom o sledečih točkah:

Načrt

1. Vse deželne vlade in vsi deželni zbori se takoj razpuste.
2. Dosedanji deželni glavarji se nadomestijo s »patriotičnimi«, to je heimwehrovskimi ljudmi in njihova oblast postane neomejena v deželah. Ta ukrep je naperjen proti deželnim glavarjem na Korškem (Landbund), na Nižjeavstrijskem (krščanski socialci), v Burgenlandu (kršč. socialci) in na Dunaju (socialisti).
3. Občinski odbori se razpuste in imenujejo se »patriotični« občinski komisariji.
4. Vse politične stranke se razpuste, ostane edino »Domovinska fronta«, v katero vstopi s svojimi oddelki vsa Heimwehr.

„Storili bomo polno delo“

Sporazum med Dollfusom in Heimwehrom bi se moral izvesti takoj ta teden in podkanceler major Fey je v Lanzenbergu v nedeljo popoldne že oznanil, kaj se bo zgodilo, ko je izjavil: »Jutri pojdemo na delo in obljubljam vam, da bomo storili polno delo. Stojimo pred težkimi boji za Avstrijo.«

12. februar:

Heimwehr začenja z „delom“

Od nedelje na ponedeljek so začele heimwehrovske čete, ki so se jim pridružili še Feyevi policiji in orožniki, obkroževati Linz, Steyr, Dunaj in Gradec, z namenom, da zasedejo »ju-tris« socialistične organizacije. Ko je socialdemokratska stranka opazila ta manever, je odredila odpor z orožjem proti heimwehrovskemu puču. Imela je pravico na svoji strani, ker je branila avstrijsko ustavo in neodvisnost avstrijskega naroda proti organizaciji Heimwehra, ki nikakor ne predstavlja države in je bil le politična skupina, ki se je z nasiljem hotela polastiti vrhovne državne uprave. To je predgovina avstrijske državljanske vojne, ki se konča na barikadah, kjer je delovno ljudstvo proti topovom branilo demokratično avstrijsko ustavo.

O poučljivih bojih vam ne bom poročal, ker boste dobili vse potrebno od poročevalskih agencij. Dunaj je čisto pod vtisom državljanske vojne. Centrum mesta se bojeval ne udeležuje. Socialni demokrati so posebno utrdili predme-

stja Floridsdorf, Ottakring in Simmering, kjer so naravnost trdnjavske utrjeni, kjer imajo svoja municijska skladišča, zalogo živeža in od koder vodijo boj proti Feyevim heimwehrovcem, policistom in žandarjem. Vse dopoldne se je slišalo prasketanje strojne, vmes pa bobnenje topov in treskanje min. Skozi centrum stalno oklopni avtomobili, tovorni avtomobili, ki kot v svetovni vojni prevažajo vojaštvo in municijo na vse strani.

Krščanski socialisti zahtevajo takojšen odstop dr. Dollfussa

Oficijelni krogi ne dajejo nobenih izjav. Dostop je skrajno težaven, ker vsa poslopja strazi oddelki strojnih pušk in vojaštvo v jeklenih čeladah, ki zahteva nebrojkrat legitimacije, prepustnice, dovoljenja za kretanje in slično. Kolikor sem mogel prodreti v generalni štab krščansko-socialne stranke, sem dobil vtis, da se bodo uprli razpustitvi stranke. Na splošno pa lahko rečem, da sem pri vseh krščanskih socialcih, na katere sem naletel, slišal isto sodbo: Dr. Dollfuss naj sedaj odstopi, ker je s svojim

imenom kril heimwehrovske roke, heimwehrovske puške in heimwehrovske topove, ki so povzročili prelivanje krvi v vrstah delavstva, ki se je navsezadnje borilo le za pravice, ki jih jim jamči ustava, ki v Avstriji še ni odpravljena. Ostre besede padajo tudi na naslov predsednika republike Miklasa, ki je od nekdaj bil nasprotnik Heimwehra, a se je izkazal za pre slabega, da bi bil preprečil heimwehrovske pobijanje avstrijskega delovnega ljudstva, ki se je branilo, ker je bilo izzvano od protidržavne politične frakcije.

Diplomati opazujejo, poslušajo

Tudi v diplomatske kroge nisem mogel prodreti. Vsi so zaviti v neprodno rezervo. Vsi so tihi, vsi opazujejo in poslušajo. Delavnost v poslaništvih pa je prekonormalna. To dokazuje neštevilni kurirji, ki vsak dan prihajajo in odhajajo na vse strani Evrope. To dokazujejo tudi inozemski časnikarji, ki se skrivajo v sencah poslaniških poslopij. Vsa Evropa z veliko skrbjo sledi avstrijskim dogodkom. Sem od Floridsdorfa še vedno slišimo volto bobnenje. Boji trajajo dalje...

Položaj danes dopoldne

Na Dunaju trajajo boji dalje

Schutzbund se trdovratno brani v Ottakringu in Floridsdorfu

Dunaj, 14. febr. p. Avstrijska vlada je sinoči, čisto in še danes dopoldne v svojih poročilih, ki jih izdaja vsake pol ure o položaju na različnih bojiščih v državi, stalno zatrdjevala, da zmaguje, da se vrača mir, da je gospodar položaja.

Metalci min rušijo Ottakring Delavci pognali v beg Heimwehr

Kljub tem pomirljivim glasovom pa je res, da boji na Dunaju še vedno niso ponehali in da trajajo od pozne noči do ure, ko to poročamo, sicer z nekoliko zmanjšano srditostjo, a vendar z nepopustljivo vztrajnostjo. Skozi vse dopoldne so se slišali iz Ottakringa odmevi prasketanja pušk in tudi grom lahkega topništva, ki je bilo postavljeno že sinoči, da drži pod topovskim ognjem ta del mesta. Posebno pretresujoče pa odmevajo strel iz težkih metalecev min, ki jih je danes zjutraj postavila Feyeva vojska z namenom, da najprej zanesejo razdejanje med hiše, ki naj jih potem naskoči in zavzame pehota. Več min težkega kalibra je padlo med poslopja, v katerih taborijo čete socialističnega Schutzbunda. Fey se je baje odločil za metalece min zaradi tega, ker je njegova vojska pri naskakanju Schutzbundovih postojank utrpela prestrašotne izgube in so nekatere čete že začele odpovedovati pokorščino, ker niso marale v gotovo smrt. Metalci min pa porušijo najprej postojanko, nakar jo lahko zavzame pehota. Obstreljevanje Ottakringa s topovi in z metalci min je povzročilo strahotno razdejanje in je velik del tega predmestja v razvalinah. Toda policija, ojačena s heimwehrovskimi oddelki, prodira le počasi. Ponoči pa je bila potisnjena zopet nazaj, ko so socialisti nepričakovano zasedli svojo društveno hišo v Ottakringu, ki je s podzemeljskimi hodniki zvezana s socialističnimi utrditvami v Floridsdorfu. Opazalo se je pri tej priliki, da so heimwehrovi v splošnem zelo veliki plašljivi, ker niso vzdržali ognja in so v veliki zmešnjavi pobegnili v zaščitena kritja.

Težko topništvo seje s Kahlenberga smrt in razdejanje v Floridsdorfu, ki ga delavci z velikim junaštvom branijo

Tudi v Floridsdorfu, kjer je nekako generalni štab delavske brambene vojske in kjer se nahajajo tudi glavne zaloge orožja in živila, vlada do ure, ko poročamo, ni dosegla pomembnejših uspehov. Poročila govore o kakih 4000 do 5000 vojakov republikanskega Schutzbunda, ki branijo postojanke v Floridsdorfu proti vsem srditim napadom Feyeve voj-

ske. Schutzbund je izvrstno oborožen. Ob 10 dopoldne je poveljstvo vladnih čet poslalo v Floridsdorf ultimatum, v katerem zahteva, naj se do 12 Floridsdorf izprazni, ker bi vladne čete v nasprotnem primeru začele uporabljati težko topništvo, ki bo brez vsakega obzira na človeška bitja bombardiralo vse hiše, kjer se še branijo delavske čete. Ultimatum, da bo vladna vojska šla do skrajnosti in porušila do tal vse objekte, v katerih se skrivajo nasprotniki.

Ker je Schutzbund odgovoril odklonilno, je Feyeva vojska začela obstreljevati takoj po 12 uri Floridsdorf s težkimi topovi, ki so povzročili velika razdejanja. Po topovskem obstreljevanju je Fey zasedel deže zavetišče, kjer je bilo taborišče Schutzbunda. Nekoliko pozneje so vladne čete zavzele tudi severno železniško postajo v Floridsdorfu. Delavske čete so se iz obeh objektov umaknile. Tako imenovani »Gartenstadte« (mesto v vrtovih) v Floridsdorfu pa je težka artilerija raz Kahlenberga obstreljevala vse do ene ure popoldne, ko se je na osrednjem poslopju pojavila bela zastava. Močne heimwehrovske čete so prodirale iz Jeddlerdorfa in so deloma ročile obkoljeno četo redne vojske, ki je imela že težke izgube.

V trenutku, ko je v Floridsdorfu streljanje nekoliko pojenjalo, so izbruhnili novi hudi boji v Ottakringu, ki so se raztegnili na 12. okraj. Baje bo topništvo bombardiralo tudi te točke.

S podeželskih bojišč

V Dunajskem Novem mestu so heimwehrovi zasedli občinsko poslopje in sedež socialdemokratske stranke, kjer visita zelenobela heimwehrovska in patriotska zastava. V nekaterih delih mesta pa vladajo delavske čete.

Iz Brucka ob Muri poročajo popoldne, da se je socialistični vodja Wallisch umaknil iz mesta s 500 delavskimi bojovníki, z nekoliko strojnimi in z večjim številom bomb in se utrdil na hribihi. Ob lasti so razpisale za njegovo glavo tisoč šilingov nagrade.

V Leobnu in v Solnogradu vlada po poročilih mir. V Beljaku se do sedaj ni ničesar spremenilo, pač pa slutijo, da razpolagajo socialdemokrati z ogromno zalogo orožja, ki ga pa do sedaj še niso uporabili, bržkone zaradi bližine italijanske meje za katero se za vsak primer zbirajo italijanski polki v polni bojni opremi.

V Linzu je vladal razmeroma mir po večerjih njih hudih bojih, ki so zahtevali 130 mrtvih žrtev, večinoma na strani rednih vladnih čet. V Steyru, ki je v rokah vladnih čet, so aretirali do sedaj okrog 600 četnikov socialističnega Schutzbunda.

Položaj popoldne

Boji se nadaljujejo v Mödlingu in v Steyru

Vlada kliče na pomoč žene

Münchreiterja so težko ranjenega vlekli na vešala

Dunaj, 14. febr. z. Danes dopoldne se je na Dunaju sestal preki sod, ki je izrekel prvo smrtno obsodbo. Pred prekim sodom je bilo 10 delavcev, ki so jih vladne čete ujele v otroškem domu z orožjem v roki. Obtoženi so bili vlečanje in upor. Vodja teh ljudi je bil neki Karol Münchreiter, 43-letni delavec, ki so ga pripeljali pred sodišče iz bolnišnice ranjenega.

Preki sod je obsodil Münchreiterja na smrt. Ob 16.41 je bila obsodba izvršena. Po-

stopke proti ostalim devetim obtožencem se bo nadaljeval pred rednim sodiščem.

V teku dopoldneva so se borbe nadaljevale. Ministrstvo za državno obrambo poroča, da so delavci brez moči. Tudi iz ostalih krajev avstrijske republike prihajajo podobne vesti. Celv v glavnih središčih delavskih čet, kakor v vzhodni Stajerski je Schutzbund odnehal in posamezni oddelki se umikajo. Delavci so na nekaterih hišah, predvsem na Karl Marxhofu razobesili bele zastave, žene pa so prinesle na balkon in k oknom svoje otroke.

Heimwehr je nadaljeval napade v okraju

Iz seje banovinskega sveta

Uredba o občinskih uslužbencih

Na današnji dopoldanski seji je podban dr. Pirkmajer najprej razložil, da so se v poplavljenih krajih iz bednostnega fonda ponekod za popravila izplačevale mezde, ne pa materijal.

Ban dr. Marušič je nato v daljšem govoru pojasnjeval razloge, zakaj je bila treba pripraviti uredbo o občinskih uslužbencih.

Tavčar je navajal, katere zavode, bolnišnice, ceste in ustanove je država l. 1927 odstopila oblastnim samoupravam in ti dve nato banovini. Krediti za te ustanove znašajo v bivši ljubljanski oblasti 20 milijonov, v mariborski pa 12 milijonov Din ter je nato utemeljeval svoj predlog za zahtevo po državnih dotacijah, ki je bil soglasno sprejet.

L. Režek je nato v imenu odseka razlagal novo uredbo občinskih uslužbencev. Nekatere pripombe k uredbi je dodal načelnik dr. Vončina.

Načrt uredbe

Lz predložene uredbe o občinskih uslužbencih posnemamo tele določbe:

Odlombe o službenih razmerjih vseh občinskih uslužbencev izda občinski odbor, kolikor ni s to uredbo drugače določeno (člen 3).

Službena mesta so glavna in pomožna. Na glavna službena mesta se postavljajo uradniki in uradniški pripravniki, na pomožna tudi uslužbenici (člen 5). Upravni uslužbenici so: poslovodja (tajnik), blaginjak, pomožni poslovodja, pomožni blaginjak, strokovni uslužbenici so: zdravnik, živinoglednik, inženjer, tehnik itd. (člen 6).

V mestnih, trških, zdraviliških in takih občinah, ki imajo 3000 ali več prebivalcev, se smejo postaviti za upravne uslužbence le take osebe, ki imajo vsaj popolno srednjo ali te enaki strokovno šolo z zaključnim izpitom, tri leta pripravljalne službe ter dovršen tečaj iz člena 91 zakona o občinah; v drugih občinah pa take osebe, ki imajo vsaj štiri razrede srednje ali enake strokovne šole, tri leta pripravljalne službe ter dovršeni tečaj. Strokovni uslužbenici pa morajo imeti isto kvalifikacijo, ki je potrebna za isto stroko v državni službi (člen 10).

Glavna službena mesta se popolnjujejo z razpisom. Okrajni načelnik pregleda vse prošnje ter izbere izmed vseh prosilcev tri ter jih predlaga občinskemu odboru. Ta razpravlja na redni seji o predloženih treh prošnjah ter izda odločbo, koga je postavil. Župan mora o tem sklepu obvestiti imenovanega uslužbenca, okrajnega načelnika ter upravo banovinskega pokojninskega sklada za občinske uslužbence (člen 19). Občinski blaginjak mora pri nastopu službe položiti varščino (čl. 32).

Prejemki občinskih uslužbencev na glavnih službenih mestih se dele na osnovno plačo in na osebno doklado (člen 55). Najnižje mesečne začetne osnovne plače uradnikov so: uradnikov z nepopolno srednješolsko izobrazbo 400—450 Din, uradnikov s popolno srednješolsko izobrazbo 750 do 800 Din, uradnikov s fakultetno izobrazbo 950 do 1000 Din. Plača se sme zvišati le, če je okrajni načelnik, katerega je treba pred vsakim povišanjem zaslišati, že poprej povoljno ocenil službovanje uslužbenca (člen 56).

Osebn. doklade znašajo za vse brez razlike v prvem razredu najmanj 200 Din, v drugem pa najmanj 100 Din mesečno (člen 57). Približno podobne minimalne plače imajo uradniški pripravniki, a brez osebne doklade. V prvi krajevni razred spadajo občine, kjer je sedež okrajnega načelnstva, zdraviliške občine in občine z več kot 3000 prebivalci.

Uslužbenici na glavnih službenih mestih imajo pravico do osebne in družinske pokojnine (čl. 63). Uslužbenec na glavnem službenem mestu dobi pravico do osebne pokojnine po desetih letih službe v aktivni občinski službi na glavnem službenem mestu. Osebn. pokojnina ne sme biti večja od 85% pokojninske osnove (člen 70). Odločbo o upokojitvah občinskih uslužbencev izda občinski odbor, ki pa postane pravoveljavna, ko jo potrdi ban. Uslužbenec dobi pravico do družinske pokojnine iz pokojninskega sklada, če je vsaj pet let plačeval vanj in umrl kot vplačevalec sklada (člen 74).

Za dravsko banovino se ustanovi banovinski pokojninski sklad za občinske uslužbence s sedežem v Ljubljani, ki je samostojna pravna oseba (člen 84). Osebn. in družinske pokojnine občinskih uslužbencev na glavnih službenih mestih se plačujejo iz tega banovinskega sklada (člen 85). Upravlja ga Hranilnica dravske banovine v Ljubljani pod nadzorstvom in po navodilih uprave tega sklada. V upravo volijo tudi občinski uslužbenici dva svoja zastopnika (člen 86).

Člen 87 določa prispevke, ki se stekajo v ta pokojninski sklad.

Uslužbenec, kateremu preneha služba, izgubi pravico do nadaljnjega plačevanja v pokojninski sklad. Na njegovo zahtevo mu mora sklad vrniti vplačane prispevke.

V 12. poglavju od člena 94 do 144 govori uredba o disciplinski odgovornosti uslužbencev, o sestavi disciplinskih sodišč ter o njihovem postopku.

V prehodnih določilih določa naredba v členu 145 takole: Določila te uredbe veljajo za občinske uslužbence, ki se zatečejo v aktivni občinski službi na dan, ko stopi ta uredba v veljavo, ali ki stopijo v tem dnevu v občinsko službo, bodisi da stopajo v službo prvič, bodisi, da so že bili v službi, ne glede na predpise, ki so veljali, preden je stopila ta uredba v veljavo.

Z dnem, ko stopi ta uredba v veljavo, se vsi občinski uslužbenici postavijo na razpoložanje, opravljajo pa svoje službene poase še naprej in prejemajo tudi dosedanje prejemke (člen 146).

V teku dveh mesecev nato mora vsak občinski uslužbenec, ki želi še ostati v občinski službi, predložiti dokaz o svoji solski in strokovni kvalifikaciji ter listine o svojem dosedanjem službovanju in službenem razmerju do občine (člen 147).

V občinah, ki so imele doedaj posebne veljavne službene pragmatike, se prevedejo občinski uslužbenici, ki se zatečejo tega dne na mestih, ki ustrezajo glavnim službenim mestom po tej uredbi, če imajo kvalifikacijo po predpisih teh pragmatik. Prav tako se lahko prevedejo tudi drugi uslužbenici, ki imajo kvalifikacijo po tej uredbi in so nameščeni v občinah, kjer ni bilo nobene službene pragmatike. Ti občinski uslužbenici pa, ki ostanejo na svojih mestih po prednem odstavku, morajo najkasneje do konca leta 1936 dovršiti tečaj iz člena 91 zakona o občinah. Tega tečaja se oproščajo vsi občinski uslužbenici, ki so po dosedanjih predpisih napravili ali pa bili oproščeni strokovnega izpita, kakor tudi uslužbenici, ki imajo na dan veljavnosti te uredbe deset let efektivne zadovoljive občinske službe (člen 148).

Občinski uslužbenici, omenjeni v členu 148 prvi odstavki, ki po dosedanjih službenih pragmatikah niso imeli kvalifikacije in je tudi nimajo po tej uredbi, kakor tudi vsi drugi občinski uslužbenici, ki nimajo kvalifikacije po tej uredbi, se ne prevede-

jo, dokler uspešno ne dovrše tečaja po členu 91 zakona o občinah (člen 149).

Občinski uslužbenici iz člena 149, ki se ne pri-pustijo k tečaju, pa so po dosedanjih predpisih stalni, se prevedejo na pomožna službena mesta, ali pa se upokojijo, če imajo po dosedanjih predpisih pravico do pokojnine, sicer se pa odpuste. Občinski uslužbenici, ki niso stalni in ni zanje primerne nižje službene zaposlitve, se odpuste iz službe (člen 151).

Obraznava

Ban je sprejel Jerebov predlog, da se pri prevzemu občinskih uslužbencev zniža starostna meja od 60 na 40 let.

Debata se je razvila nato o vsakem členu posebej.

Sprejet je bil nato predlog, da sme imeti tajnik kmetijske občine s prebivalstvom do 5000 tudi nižjo kvalifikacijo, kakor pa je srednješolska matura.

Popoldanska seja

Popoldne se je nadaljevala debata o uredbi o občinskih uslužbencih. Številni govorniki so predlagali predvsem same formalne in stilistične spremembe, ki jih je g. ban dr. Marušič po večini sprejel.

Večja debata se je razvila pri poglavju o prejemkih občinskih uslužbencev. Tavčar, Golouh, Prepeluh in drugi so zahtevali, da se prejemki občinskih uslužbencev primerno zagotovijo in da se jim da značaj zasebnih uradniških nameščenec. Drugi govorniki so zopet zahtevali, da se občinam prepusti prostost v določanju plač občinskim tajnikom, oziroma, da se odbrži predlog banske uprave.

Dr. Režek je kot poročevalec odseka izjavil, da sprejme predlagane plače le kot minimum.

Govorili so še Babnik, ki je bil mnenja, da je treba občinskega tajnika boljše plačati kakor pa hlapca.

Ban dr. Marušič je izjavil, da ne gre gladko vzporejati občinskih tajnikov z državnimi uradniki. Predlagal je, naj se sprejme predlog o minimalnih prejemkih, kakor določa to osnutek uredbe. Predlog g. bana je bil sprejet z vsemi proti 5 glasovom (Tavčar, Golouh, Prepeluh, Orehek, Arko).

Tavčar je bil dalje proti temu, da sme napredek in povišanje prejemkov dovoliti okrajni glavar, češ, da se krši s tem občinska avtonomija.

Ban dr. Marušič poudarja, da okrajni glavarji niso tuj element v narodu, temveč njegovi svetovalci.

Sprejet je bil nato predlog, da povišanje prejemkov občinskih uslužbencev dovoljuje ban.

Seja je bila ob 7 prekinjena ter se nadaljuje jutri ob 9 dopoldne.

Gospodarska stiska v Slovenski Krajini

Rankovci, 13. februarja.

V Prekmurju, ki je v Sloveniji najbolj obljubeno, prevladujejo po večini mali posestniki. Splošna gospodarska kriza je zajela ravno najbolj malega kmeta, ki mu je glavni produkt kmetijstvo in živinoreja.

Lansko leto je bila letina v Slov. Krajini še dokaj dobra, posebno za pšenico. Toda cene žitu so tak opadle, da marsikateri kmet z izkupičkom ni mogel plačati davkov. A za obleko in razne potrebe mu ni ostalo ničesar.

Zivino, ki je že od nekdanj glavni dohodek našega kmeta, prodajajo zdaj po smešno nizki ceni. Ni čuda torej, če se od tistega časa, odkar je zaprt uvoz naše živine v Avstrijo, mnogi tihotapstvo živine, ki ima v Avstriji precej boljšo ceno kot pri nas.

Najbolj stiskajo našega kmeta dolgovi. od katerih, kakor se je izkazalo, plačuje najvišje obresti v vsej Dravski banovini. Tako se dogaja, da dolžnik kmet mnogokrat ne more plačati niti obresti, da o glavnici sploh ne govorimo. Z mrzlično naglico so čitali naši kmetje po časopisih novo uredbo vlade o zaščiti kmetov z vprašanjem: Ali bo zdaj kaj boljše?

Novi gasilski četi so ustanovili na Tišini in v Tropovcih. Obe četi sta včlanjeni v murskosoboško župo. — Po novem gasilskem zakonu so se izvršile nekatere spremembe, tako je bivša strukovska župa sedaj priključena k murskosoboškemu gasilskemu okrožju.

Delavski dom v Murski Soboti? Mnogo se je že govorilo in pisalo o tej prepotrebni ustanovi. Naši delavci so že tudi precej prispevali v ta namen. Toda sedaj je, kakor se nam zdi, žal, vse zaspalo.

Joža Herfort:

Zimske noči

(Odlomek)

Luna, ki ji je dosti manjkalo do ščipa, je prejadrala že pol neba, ko se je v grapi, strmi in razdejani, zgnila senca in šla počasi, tavaje proti gošči. Kjer se je kržala senca močnejših bukovih debel, je imel nočni potnik varno kritje. Prišel je do roba, sneg je bil shojen od divjadi, stečina je bila, se ustavil, vzel iz žepa drobno stvarco in jo varno položil v sneg. Neznanka je vzela noč. Pod jutro je za robom pridruval od neke zajec, čisto belino je preletela temnokrila sova in zaklicala noči v slovo, lisica pa je pritalavala od vasi. Prišla je do neznancevih stopinj in jih obšla v velikem loku. Na dober streljal od temne točke — neznane je položil tja ono stvar, je postala, dvignila prednjo nošo in vonjala v ono smer. Nič! Previdno je odšla.

Par noči zapored je hodila mimo strupene vabe, katero je nastavil nepridiprav. Ko pa jo je vil gledal in mraz vedno huje, ko ni dobila nikjer nobenega grizljaja, je šla z nočjo počasi proti stari stečini na usodno pot. Prišla je do kraja, kjer je ležala vaba — bilo je prazno. Žalostna, z negotovim korakom je šla dalje, naključju nasproti, ki naj bi ji prinesel vsaj boren grizljaj.

Dolgorepa tetka je odšla, v smrečju pa so za-trepetale mehke peroti v smrtnem krču — strupe-no vabo je pobrala sova.

Stari premetenec iz mlina v raztrgani grapi je šel po opravkih v gozd. Prišel je do stečine in zaklek. Nikjer nobene človeške stopinje, nikjer vabe, nikjer lisice...

Noč ima svoje taje, katerih si človek pač ne zna razložiti.

† Bojanu Ahlinu v spomin

Predlaskim — v poletju — sva se zadnjikrat srečala v Ljubljani, kamor je tako rad zahajal vsako leto na počitnice k svojim dragim domačim in k številnim prijateljem. Napotila sva se na Grad, kamor sva kot gimnazijca tako rada zahajala. Marsikaj bi vedele povedati, če bi znale govoriti, klopi in smreke, ki so skoro vsak dan poslušale, kako smo reševali matematične naloge in ponavljali druge šolske predmete. Vsedla sva se v hladno senco in obujala lepe stare spomine, ki se zde človeku vedno lepši. Ko sem ga povpraševal, kako se kaj kot mornariški častnik počuti, mi je položil: »Veš, Jože, morja sem sit do grla. Sedaj šele prav razumem oni rek, ki pravi: 'Ni vse zlato, kar se svetli.' Ko je prihajal moj brat, ki je zdaj kapetan korvete, domov na počitnice v mornariški obleki, sem si zelo želel, da bi tudi sam postal mornar. Sedaj pa, ko sem na lastni koži občutil to življenje, mi je žal, da nisem ostal v Ljubljani na univerzi, kjer bi bil lahko studiral pravo. Najbolj pa me boli to, ker sem tako daleč od staršev — saj veš, kako me je zlasti mama ljubila. Pri tujih ljudeh pa vsega tega zelo pogrešam. No, pa bo to boljše, saj še vedno upam, da se vrnem v Ljubljano.' To so bile njegove zadnje besede, ki jih je govoril Bojan nenavadno mirno in otožno. In kdor ga je poznal, on ve, da je bil vedno vesel v družbi in tudi, če je bil sam. Ko sem ga obiskoval na domu pri sv. Jakobu, kjer je tedaj stanoval, sem često postal pred vrati njegove sobe in poslušal, ko se je pripravil za šolo. Mislim, da je več ljudi v sobi, v resnici je bil pa sam. »Ah, ti tiček, pa te imam,« se je veselo in zadovoljno smehljaj, kadar je sam v sobi rešil težko matematično nalogo, ali pa kadar je dobro igral šah.

Kdor je le enkrat imel priliko občevati s pokojnim Bojanom, ga je moral vzljubiti, saj je imel za vsakogar dobro in ljubeznivo besedo in bil pripravljen vedno pomagati.

In danes ga ni več med nami. Nekoč sem ga vprašal, ko smo se učili Prešernovo pesem »Memento mori« na pamet, koliko časa bi rad živel, mi je dejal: »Vsaj sto let, ker je življenje tako lepo.« Njegova želja se mu ni izpolnila. Niti pet in dvajsete pomladi ni dočkal. Tako mlad, zdrav in poln načrtov, pa se je moral nepričakovano za-

Ljubljanska plinarna v letu 1933

Ljubljana, 14. febr.

Ker smo že objavili lanske bilance in pregled čez mestno elektrarno, vodovod in druge ustanove, bi ne bilo prav, če bi pozabili na mestno plinarno, ki je prav tako važna, to tem bolj, ker je mestna plinarna lani razveseljivo napredovala in se sedaj pripravlja, da bo izvršila nove naloge, ki si jih je nadela.

Lani je plinarna proizvedla 9% več plina kakor predlaskim. Največ odjema gre za hišno gospodinjstvo. Zato je bil porast v resnici večji, kakor ga izkazuje ta odstotek, ker nova peč daje mnogo močnejši plin. Proizvodnja je najbolj narasla v času od maja do avgusta, kar kaže, da se plinska kuha zmerom bolj širi. Gospodinjstvom je bilo prodanih 350 kuhalnih aparatov. Zasebna plinska razsvetljava polagoma izumira, izpodriva jo pač žarilca, in je šlo v ta namen lani samo še 50.000 m³ plina. Za ogrevanje lokalov in sob pa je v zimskem času znaten odjem, zlasti odkar se je plin pocenil.

Odkar je lani februarja pričela obratovati nova peč, se je znatno dvignila kalo-

Jugoslovanska knjigarna

NOVOSTI:

Dietrich von Hildebrand: LITURGIE UND PERSONLICHKEIT. 197 strani. Vežano Din 70. — Dietrich von Hildebrand: SITTICHE GRUNDHALTUNGEN. 80 strani. Vežano Din 45. — Dausend: DIE GEMEINSCHAFT DER KIRCHE. Dogmatično liturgična predavanja. 89 strani. Nevezano Din 33. — Eberz: VOM AUFANG UND NIEDERGANG DES MÄNNLICHEN WELTALTERS. Gedanken über das Zweigeschlechterwesen. 150 strani. Nevezano Din 55. — Guardin: WILLE UND WAHRHEIT. Duhovne vaje. 237 strani. Vežano Din 80. — Müller: FROHE GOTTESLIEBE. Religiozno npravni ideal sv. Frančiška Saleskega. 304 strani. Nevezano Din 84. — Ritter: KATHOLISCH KONSERVATIVES ERBGUT. Izbor za sedanjí čas. 407 strani. Nevezano Din 76. — Schumacher: KRAFT DER URKIRCHE. Das »Neue Leben« nach den Dokumenten der ersten zwei Jahrhunderte. 171 strani. Nevezano Din 72. — Stockums: DAS PRIESTERTUM. Misli in razmišljanja za bogoslovce in duhovnike. 219 strani. Nevezano Din 72. — Stonner: DIE RELIGIÖS-SITTICHE FÜHRUNG JUGENDLICHER. Eine Darstellung der katholischen Seelenleitung Jugendlicher, 281 strani. Nevezano Din 108.

Na Krasu ob morju ji je tekla zibel, pa je prišla v mrzli noči med nas. Nebo se je jasnilo, oblaki so pred njo plaho pobegnili. Komaj je prišla, že je vkovala drevje v led. Vsako vejico posebej je ovila z ledenim plaščem, vsako drobno biljco je objela — mrzla znanka s Krasa — burja.

Nebo je bilo čisto, visoko, kot velik zvon iz temnega stekla, ki se je iskril v drobnih lučkah zvezd. Sneg se je sušil, burja ga je drobila in odnašala, nanašala ga v globelih in ga grmadila, robovi pa so bili spihani, goli.

Studenci so se namah okovali z ledom, pota so se zgubila v belini, žival je plaho pobegnila v dolo, kjer je bila vsaj malo zavarovana pred strupenimraznim dihom kraške starke.

Na skednju, kjer je bilo polno sladkega sena, so se tiščali strnadi, nočevali so skupaj, stisnjeni v seno, burja jih ni dosegla, ni jim mogla do živega. Skozi lino, kjer je čuk posedal, je gledalo seno, vse ivnato je bilo, burja je tresla deske in ropotala z njimi sama, čuk je odšel v dolino, tam je topelje.

Nekje se je predramil zajec, burja mu je shladila lož, pa jo urno pobrisal navzdol, to je bilo vse ledeno, zaman si je iskal bilk; kopati ni mogel, ker je bil sneg trd ko kamen. V dolino je šel, tam bo morda našel piclo hrano, pa topel lož.

Visoko gori v hribih kraljuje v zimskih nočeh burja in joče sama okoli voglov, živali plaho pobegnejo pred njo kruto pesmijo. Po dolinah pa oživi v zimskih nočeh sleherna senca, sleherna žival oživi z nočjo in gre za hrano.

Če zajoče v zimski noči zajec, če zacvili miška z visokim tenkim glasom, če se razleže ozek za-tegel krik v sicer gluho noč, tedaj vedi: Živali gredo za hrano, narava pa je trda mati — kar ni poziljvega in krepkega, zdravega — podleža.

Dober uspeh

pri bolečinah

v sklepih,

protinu,

išiasu

dosežete s

TOGAL tabletami

Delovanje je naglo in učinkovito, brez škodljivih stranskih vplivov. — Vprašajte svojega zdravnika! — Dobe se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. soc. politike in nar. zdravja br. 1437 od 2. 11. 1932.

vedno posloviti od življenja. Dne 2. februarja se je kot poročnik korvete smrtno ponesrečil v Splitu. Naše vrste so se zopet zmanjšale. V šestih letih nam je smrt ugrabila že dva tovariša. Kdo pride zdaj prvi na vrsto? Božja pota so nedoumljiva...

Bojan, hudo nam je, ker se nismo mogli posloviti od tebe in ti stisniti krepke desnice. Vsi smo mislili, da se letos zopet snidemo v Ljubljani. S tvojimi dragimi, ki si jih tako ljubil, žalujejo tudi tvoji prijatelji-soočili in znanci, ki te bodo vedno pogrešali v svoji sredini. Sladka zavest, da ta ločitev ne bo trajna, nam blaži srce in krepki upanje, da se bomo nekoč spet videli tam, kjer ni več ločitve.

Bog naj ti bo mil sodnik in bogat plačnik! Na svidenje, Bojan, nad zvezdami! J. P.

rična vrednost plina. Obenem pa je narasla proizvodnja kokska od 1500 ton na 2800 ton letno. Vohče se je nova peč zelo dobro obnesla, samo Ljubljana je zanj skorajda premajhen konzument. Zato bo vodstvo plinarne načelo akcije za pocenitev plinskih aparatov. S pohvalo je treba omeniti, da uporablja plinarna za svoj obrat zmerom manj inozemskega materijala. Skoraj 95% vseh cevi so dobavile domače tvrdke in zdaj je prav tako pri domačih tvrdkah naročila plinarna večje število praktičnih kuhalnih priprav, izdelanih po lastnem vzorcu, ki bodo pa zaenkrat prišle samo v omejenem številu po nizki mesečni najemščini v promet.

Med uspehi, ki jih izkazuje bilanca preteklega leta, moramo zabeležiti tudi novoustanovljeno organizacijo vseh plinar, ki jih je šestnajst v državi. Ta organizacija naroča za skupen račun premog, ki ga dobavlja predvsem Porurje in Poljska. Na ta način so se nabavni stroški znatno znižali.

V načrtih za bližnjo bodočnost, ki pa jih mestna plinarna ne bo mogla izvesti iz lastnih sredstev, zasleduje stremenje, da se v čim večji meri modernizirajo naprave za čiščenje plina in da se uredi proizvodnja važnih stranskih proizvodov, kakor bencola, katrana in amonijevih soli, ki gredo v vsotah za težke stotisočake v nič.

Upamo, da bodo odločilni činitelji šli mestni plinarni na roko in da bo mogla svoj obrat v tem letu izpopolniti do zaželjene višine.

★

Električna razsvetljava v Komendi

Komenda, 13. februarja.

Lepa beseda najde lepo mesto. Ker smo lepo vprašali KDE zaradi motenj električne razsvetljave pri nas in v okolici, smo dobili zadovoljivo pojasnilo. Sicer ne naravnost, ampak po ovinkih. Tukajšnji uslužbenec KDE je ugalal, kdo je dopisnik tiste notice in obenem dajal pojasnila o tistih motnjah. Tako je zvedel tudi dopisnik one notice za to. In sedaj z veseljem sporoča javnosti, da je električna napeljava v Komendi in okolici popolnoma v redu, že 7 mesecev ni bilo treba nobenega popravila. Motnje v januarju niso izvirale iz tukajšnjih transformatorjev, ampak vsled pokvarjenega daljinovoda. Daleč gori na Gorenjskem je bil južni sneg, ki je takrat padal, poškodoval daljinovod. Preskrbljeno je, da se kaj takega zlepa ne bo več primerilo. Dne 6. in 7. februarja pa je bil električni tok v Komendi podnevi le deloma in le v malo hišah ukinjen zaradi nekaj popravil, ki so se morala izvršiti. Sedaj ko vemo, da KDE ne zadene nobena krivda, smo toliko bolj zadovoljni. Dejstvo, da so nas bile tiste motnje spravile nekoliko v nerazpoloženje, priča, kako smo se električne razsvetljave privadili, kako jo cenimo. Da, da, vi, ki niste še tako srečni, da bi imeli električno razsvetljavo, ne veste, kako jo pogrešamo, če le četrt ure ne svetli. Iz srca vam privoščimo, da jo tudi pri vas kmalu dobite.

Kranj

Občni zbor Jadranske straže v Kranju je bil zelo zanimiv. Ze udeležba je bila neobičajno velika. Zastopani so bili vsi stanovi. Predsednik direktor v pokoju g. Košnik je govoril o našem morju! za njim pa je predaval zastopnik Oblastnega odbora g. Pirnat. Poročila društvenih funkcionarjev so bila skromna. Podala so dejstvo, da se je društveno delovanje v bistvu omejilo le na nabiranje članov in pobiranje članarine. Živahno pa je postalo zborovanje pri volitvah. Dosedanji odbor je predlagal svojjo listo, kateri je del članstva odločno ugovarjal ter zahteval, da se obseba g. Cirila Pirca in nekaj njegovih sorodnikov ne sprejme na listo. Tej zahtevi se je ugodilo, nakar se je sestavila kompromisna lista, ki je bila sprejeta in soglasno izvoljena. — Izvoljeni so bili: gg. Košnik, direktor v p., predsednik, dr. Franc Šemrov, podpredsednik; odborniki, Peterlin M., dr. Ogrin, Bitenc, Savnik ml., Mohor G., Herlec F.; nadzorstvo: Fock, Berjak, Korbar. Delegati za skupščino: dr. Dolar in Šiška. — Pričakujemo, da bo novi odbor v letošnjem letu svoje delovanje razprostrl še na druge društvene nanoge in se ne bo omejil samo na nabiranje članov.

Liublianske vesti:

Domače zelenjave je dovolj

V »Slovenca« št. 22, z dne 27. jan. je bilo med drugo statistiko o ljubljanskem živilskem trgu tudi napisano, da na ljubljanskem trgu primanjkuje domače, posebno zgodnje zelenjave.

Prizadeji Trnovčani trdimo, da je ljubljanski živilski trg skozi vse leto dobro založen z domačo zelenjavo, ki zraste na vrhovih naših zelenjadarjev v Krakovem, Trnovem in ob Opekarški cesti. Prav nepotrebno je uvažanje katerekoli zelenjave na ljubljanski trg. Pridni ljubljanski zelenjadarji, ki si služijo svoj kruh z obdelovanjem svojih vrtoč in se ne ustrašijo v zimskih mesecih najhujšega mraza in burje, pripeljejo dnevno na ljubljanski trg toliko lepo očistenega motovilca, endivije in špinata, da ne morejo vsega prodati in večkrat ne prodajo peljejo zopet domov. Razumljivo je, da v led klimatičnih razmer pri nas pozimi ne more nihče pripeljati na trg sveže glavne salate, ni pa s tem še potrjena potreba po uvozi italijanske salate. Mislimo, da je sveži motovilec, ki si ga lahko kupi ljubljanska gospodinja od domačih zelenjadarjev za mal denar, kvalitativno boljši in razmeroma cenejši, kakor importirana italijanska salata, ki v led dolgega transporta ožigne in mora gospodinja, ki kupi to importirano blago na kilo-

gram, plačati tudi težo ognite in zmazle robe in mora doma pri čiščenju seveda kot nerabno zavreči to, kar je na trgu drago plačala. Domača zelenjava, ki jo je na ljubljanskem trgu vedno dovolj, prav nič ne zaostaja za importiranim italijanskim blagom in ljubljanske gospodinjice bi morale vsako tuje blago zavrniti in seči po domačem blagu, pa bi s tem dale pridnim in revnim zelenjadarjem iz ljubljanske okolice razen moralne tudi gmočno pomoč za njih trud in delo, ki ga imajo s sajenjem, sejanjem in nabiranjem.

Če pa še kdo trdi, da je potrebno uvažanje zelenjave na ljubljanski trg, mu za vselej povemo, da je to kaprica in nepotrebnost. Če pa nam ne verjame, naj se na trgu prepriča in bo videl, koliko lepega motovilca, zeljnatih glav, ohrovtov, endivije, zelene, korenja in pese, špinata in radiča vseh vrst je na prodaj. Če pa to ljubljancem ne zadošča, si lahko kupujejo tudi italijansko blago in naj se pri tem zavedajo, da s tem uničujejo domače pridne ljudi in podpirajo tuice. Naloga merodajnih faktorjev bi bila, forsirati domače blago in ne po nepotrebnem podpirati sosedov. Zavračamo vsak import tuje zelenjave, ki izpodriva domačina. — Prizadeji Trnovčani in Krakovčani.

© **Pepelnina bilanca.** Konec predpusta je v Ljubljani minil skoraj brez posebnih pretresljajev. Na pustni torek je bilo seveda nekoliko večjih veselilnih prireditve, od katerih so bile nekatere zelo obiskane, kar je znamenje, da tudi tako resni časi, kot so današnji, še niso zresnili ljudi. Edino te prireditve še vzdržujejo nekdanjo predpustno navado, da se ljudje maskirajo. Opaziti pa je bilo na teh prireditvah, da ljudje sicer radi zapravljajo denar, da pa ne žrtvujejo več toliko za maske in pustne obleke kakor včasih. Število mask je torej zelo nazadovalo in morda bo tudi kdaj čez leta, če bo šlo tako dalje, tudi število pustnih razbrazdanc. Na cesti mask čez dan skoraj ni bilo videti, tudi otroci niso tako zelo noreli kakor kdaj poprej. Na Aleksandrovi cesti se je v torek popoldne kazala neka pustna šema s strašno neokusno, ozrabo masko. Ljudje pa se zanj skoraj zmenili niso. Letos je policija posebno pazila, da ne bi pustnega torka izrabili razni delomržeži, ki so na primer še lani nadlegovali ljudi po javnih lokalih s tem, da so gnusno maskirani najprej predstavljali ali igrali kak »dovipen« prizor, potem pa prosičali. Tega nadlegovanja letos ni bilo. Vsaj prijavljen ni bil noben primer. Policijski stražniki so sicer zaradi kaljenja nočnega miru ovadili nekaj pijancev, toda nobenega resnega izgreda v mestu. Bilanca torej ne bi bila niti tako slaba, samo, ko ne bi ljudje na raznih prireditvah metali toliko denarja skozi okno.

© **Legitimacije za brezposelne!** V zadnjem času se zopet dogaja, da prihaja z dežele v mesta ali pa tudi obratno vedno več ljudi, ki se izdajajo za brezposelne. Med njimi se nahajajo tudi taki, ki izkoriščajo javne dobrodelnosti in nadlegujejo stranke tudi na stanovanjih. Da se prepreči beračenje, odnosno odstranijo v tem pogledu vse zlorabe po osebah, ki se bavijo s poklenim beračenjem, je izdalo mestno načelstvo v Ljubljani posebne razvidnice za one brezposelne, ki stalno bivajo v Ljubljani. Te legitimacije pa ne opravičujejo lastnika do beračenja, temveč so le potrdilo o njegovi resnični brezposelnosti. Mestno načelstvo poziva vse brezposelne, ki stalno bivajo v Ljubljani, da se čimprej javijo v socialno političnem uradu mestnega načelstva v Mestnem domu med uradnimi urami, da prej-

mejo v smislu naredbe predpisane razvidnice za brezposelne. Pripominjamo, da bodo tudi brezposelne podpore prejimali samo oni, ki se bodo izkazali s to razvidnico.

© **Deputacija brezposelnih.** Skoraj nepopaženo je bilo v javnosti, da je te dni, ko je banovinski svet sprejemal določbe o bednostnem skladu, prišlo pred banovino večje število brezposelnih delavcev. Vmes pa tudi mnogo onemoglih in žensk, ki so skušali govoriti s člani banovinskega sveta in z g. banom. Izvoljena je bila tudi posebna deputacija, ki je prosila za sprejem. Ker pa je banovinski svet tedaj ravno zasedal, deputacija ni mogla biti sprejeta, pač pa je bilo brezposelnim rečeno, da bo banovina storila vse, kar je v njeni moči za olajšanje bede. Brezposelni so v glavnem zahtevali, naj bi bila pri podporah iz bednostnega fonda Ljubljana bolj upoštevana, kakor pa je sedaj. Pogled na zbrano revščino pred bansko palačo je bil mračen.

© **Mestno načelstvo v Ljubljani opozarja,** da je vsako plakatiranje reklamnih lepakov na objektih, ki niso za to določeni, kakor na primer na brzojavnih in plinskih drogah, stenah, drevesih itd. strogo prepovedano. Vse tozadevne prestopke bo mestno načelstvo zasledovalo in strogo kaznovalo.

© **Borza za delo.** Na vest, da bo terenska sekcija za regulacijo Ljubljanske vršila urejalna dela na Ljubljani v lastni režiji, se že nekaj dni s tem zglasujejo pri vodstvu te sekcije številni delavci, tako težaki, pa tudi kvalificiranci in prosijo za zaposlitev. Ni še znano, ali se bo vodstvo sekcije oziralo na osebne prošnje ali pa bo poslal delavce na borzi dela. Umetno bi bilo, da so v prvi vrsti upoštevani tisti, ki stalno stanujejo v Ljubljani ali pa v okolici, dalje predvsem tisti, ki so doma iz naše banovine, ker plačujejo mestna občina, barjanski močvirni odbor in banovina pretežen del stroškov za regulacijo. Tudi mezde naj bodo vsaj znosne, tako, kot se spodobi terenski sekciji, ki je javna ustanova.

© **Žrtve pustnega torka.** V bolnišnico je reševalni avto prepeljal 20-letnega kamnoseka Jožefa Ravnikarja, stanujočega v Dravljah. Tega je v noči na pepelnico neki pustni razgrajec v Kosezah zabodel z nožem v hrbet. Poškodba je precej resna.

KULTURNI OBZORNIK

„Ljubljanski Zvon“ ostane pri starem

Odgovor na včerajšnji »Jutro« članek »Ponarejevalci dejstev«.

Ko smo v torkovi številki »Slovenca« prinesli članek »Novi ljubljanski Zvon«, smo se iskreno razveselili nad dejstvom, da je končno tudi Ljubljanski Zvon začel odločno poudarjati slovensko mišelnost, kakor druge naše vodilne revije in listi. To upanje je v nas zbudil zanosito pisani članek »Poslanstvo besede«, katerega je napisal Vladimir Levstik na uvodnem mestu zadnje številke »Ljubljanskega Zvona«.

V času ko stoji ves slovenski narod prežet z eno mislijo narodne kulturne celote in ko o tem ni več nobenega vprašanja, je — tako smo mislili — stopil v enotno fronto tudi »Ljubljanski Zvon«. Saj omenjeni članek dejansko le nadaljuje vrsto člankov, katere je o tem vprašanju najprej začel prinašati »Slovenec« (glej Terseglavov uvodnik »Slovenca« od 5. januarja 1930 pod naslovom »Največja svetinja«, ki je prvi sprožil ta problem v pojavi dobi in povedel javnost za seboj).

V včerajšnjem »Jutru« (14. februarja) pa smo brali avtentično pojasnilo, ki daleč zmanjšuje pomen Levstikovega članka (ne sicer članka samega na sebi, saj gre temu članku kot eni najlepših apoloj slovenskega jezika vse priznanje), pač pa pomen za smer lista v označenem smislu, o kateri smo po tem članku upravičeno sodili, da je v celoti obrnjena v poudarek naših narodnih vrednot in koristi. Sedaj pa, kakor rečeno, je izšel članek (z ogorčenim naslovom »Ponarejevalci dejstev«) izpod peresa enega izmed bivših »Zvonovih« urednikov, kateri nedvoumno in avtentično pojasnjuje stališče »Ljubljanskega Zvona«, ki da ga ima in ga mora imeti tudi še po objavi Levstikovega članka.

Kakšno je to stališče?

Ko je predlanski izšel na uvodni strani septembrske številke »Ljubljanskega Zvona« znani župančičev članek »Adamič in slovenstvo«, čigar nepasna ideološko usmerjenost je priznal tudi pisec včerajšnjega »Jutrovega« članka (gl. LZ 1933 str. 46 sl.), so nastopili nekateri vodilni sodružniki »Zvona« in zahtevali jasnost, kaj misli lastništvo o vprašanju slovenske narodnokulturne biti. Morali pa so zato na pritisk, ki se nam nikakor ne zdi v skladu s svobodo kulturne revije, zapustiti list. O vzrokih tega dejstva se lahko poučimo v brošuri »Križa Ljubljanskega Zvona«, ki nikakor ni zbirka »Ljubljanskih kavarniških čenč«, marveč knjižica avtentičnih tekstov iz njih lahko razvidimo, zakaj je tedaj v resnici slo. Prijbimo na tem mestu: Za slovenski narodnokulturni problem v celoti. Kdor skuša to vprašanje reducirati na zgolj

jezikovno vprašanje, se izmika resničnosti pravega vprašanja v neke akstraktne, platične daljave. Prav to je bil tudi pravi vzrok predlanske krize »Ljubljanskega Zvona«.

Poleg omenjene brošure in njej sledeče revije »Sodobnost«, nam potrjuje to tudi izjava načelnika Tiskovne zadruge, gosp. dr. Fetiha v »Jutru« z dne 21. decembra 1932. Ta izjava poudarja, da »Ljubljanski Zvon« more biti le »reprezentativno literarno tistišče«, ne pa ideološko opredeljena revija in nadaljuje, govoreč o sporu s sodružniki: »Načelstvo je po izkušnji gosp. Vidmarja (»Kulturni problemi slovenstva«, op. ur.) imelo vse razloge, da je neupljivo in hkrati oprežno. Tudi evobodi so dane meje...«

Včerajšnji članek v »Jutru« pa izrecno poudarja, da »se pri izdajateljih ni prav nič izpremenilo: pri Tiskovni zadrugi so februarja 1934 isti ljudje z istimi načeli, kakor so bili oktobra 1932.« Mi k temu dodajamo, da smo pri očitnosti »Zvona« po prelomu mislili ne toliko na kakega posameznika, zlasti ne na koga, ki je sam nastopil v obrambo slovenskega jezika, kolikor na ta načela. Žal smo bili v zmoti, ko smo pisali o njegovi konverziji, saj imamo sedaj po plačevju za slugi avtentično izjavo, da se v »Zvonu« slejko prej ne more dopustiti nikak »politična ofenziva zoper napredne kroge iz vrst, ki so LZ ustanovili in ki »Zvon« vzdržujejo tudi za ceno materialnih žrtve. Ali nismo bili potemtakem upravičeni v članku Vladimirja Levstika videti »politične nake in zausnico« — vsem, ki se z njimi ne strinjajo?

Sicer pa slovenstvo ni le jezikovno-literaren problem, marveč vitalno vprašanje naše narodnokulturne skupnosti, ki obsega cel kompleks vprašanj. »Ljubljanski Zvon« osane torej pri starem: zgolj pri jezikovnem vprašanju, medtem ko o vseh ostalih vprašanjih slovenske kulture in etosa molči in tako dela razliko med neko abstraktno kulturo, ki mu je ideal, in našim realnim življenjem.

★

»Obzor« o knjigah Jugoslovanske knjižarne. Včerajšnji »Obzor« je prinesel obširno oceno o Kosovi »Zgodovini Slovencev od naselitve do reformacije«. Kritiki dr. Ivan Esih našteva najprej vse pomembnejše knjižne izdaje »največje slovenske knjižne založbe Jugoslovanske knjižarne«, ki jih je izdala zadnja leta in ki jih namerava izdati v bližnji prihodnosti; nato pa pod izčrpano oceno monumentalnega Kosovega dela s posebnim priznanjem avtorju, ki se ni le v tem delu, marveč tudi v dosedanjih svojih študijah izkazal kot strokovnjak in prvovrstni poznavalec slovenske zgodovine in ki je bil zategadelj najboljši publican, da je napisal to delo. Isti kritiki poročajo v isti številki tudi o »Sodobni slovi, liriki«.

Pluj

Mestni župan naproša prebivalstvo, da pri nametanju delavcev predvsem upošteva brezposelno delavstvo v mestu. Tozadevni seznam brezposelnih je pri mestni upravi vsakomur na razpolago, da si lahko vsak primerno delavsko moč izbere. V poštev pridejo tudi kratke zaposlitve po nekaj dni, ker se na ta način občina s podpiranjem brezposelnih razbremeni.

Nesreča se je zgodila v ponedeljek v gozdovih pri Stopercih, Posestnikov sin Boštjan Fakin iz Stoperc je sekal hrasje za občinsko cesto. Pri tem delu pa je padlo nanj drevo, mu zlomilo obe nogi in ga smrtonosno poškodovalo na prsih. Poklicani so bili pljuški reševalci, ki so poneorečenca prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico.

Smrtna kosa. V Podvincih je umrl ugledni in občaspoštovani posestnik Franc Petrovič, Dosegel je starost 58 let. N. v. m. p.l

Novi kamen za slabo miru

Beck v Moskvi

Varšava, 14. febr. AA. Dopolnjen poljske brzajne agencije poroča iz Moskve, da je sovjetski komisar za zunanje zadeve g. Litvinov priredil snovi večerjo na čast poljskemu zunanjemu ministru gosp. Becku. V zdravici je g. Litvinov naglasil svoje veliko zadovoljstvo nad odločnim preobratom, ki je nastopil v poljsko-sovjetskih odnosih in ki je publican, da ogromno koristi svetovnemu miru. Naglasil je, da je zblizanje med obema državama v znatni meri osebna zasluga g. Becka, in na koncu

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASJE

Nova čsl. vlada

Delna rekonstrukcija radi valutne reforme

Praga, 14. febr. p. Danes se je podal predsednik češkoslovaške vlade Jan Malypetr k predsedniku republike ter mu sporočil demisijsko češkoslovaške vlade. Predsednik Masaryk je demisijsko sprejel ter pooblastil Malypetra zopet, da sestavi novi kabinet. Zvečer je bila že imenovana nova vlada, ki pa je rekonstruirana prejšnja.

Namesto sedanjega notranjega ministra Jana Černyja postane notranji minister dr. Jožef Černy. Trgovinsko ministrstvo zapusti dr. Maloušek ter je za trgovinskega ministra imenovan sedanji delovni

minister ing. Dostalek. Za prosvetnega ministra je imenovan vsučiliški profesor dr. Jan Kramář.

Iz vlade so torej odstopili zastopniki narodnih demokratov, ker so nastali v vladi koalicijski spori posebno glede valutne reforme, ki jo namerava češkoslovaška vlada izvesti. Še pred dnevi je kazalo, da bo rekonstrukcija izvršena prihodnji mesec, toda včeraj se je spor zaostрил in je prišlo do demisijske in nove vlade.

Praga, 14. febr. p. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je danes odpotoval v Pariz.

Lebrun ne zapusti svojega mesta

Mirno naprej v tradicionalni smeri

Pariz, 14. februarja. AA. V zvezi z vestmi, ki se zadnje čase v nekaterih prestolniških krogih uporno širijo, da namerava predsednik republike Albert Lebrun iz zdravstvenih razlogov podati ostavko na svoje mesto, je politični urednik lista »Echo de Paris« Marcel Hutin obiskal g. Lebruna in ga prosil, naj te vesti pusti ali jih pa demantira. Predsednik republike je takole odgovoril g. Hutinu:

»Vem da se zadnje čase širijo glasovi o moji ostavki. Ne vem, odkod ti glasovi in kdo jih ima interes raznašati, toda reči vam smem, da ni resnična niti besedica in da so govorice o moji ostavki absurde. Razumljivo je, da v Elizejski palači ne tečeta vsak dan med in mleko, toda jaz se prav dobro počutim in računam, da bom do konca izpolnil visoko dolžnost, ki so mi jo zaupali. Prihodnji teden bom obiskal kmetijsko razstavo in obiskovalci te razstave se bodo mogli osebno prepričati, ali imajo pred seboj bolnega predsednika republike ali ne.«

Nov belgrajski dnevnik

Belgrad, 14. febr. m. Danes popoldne je izšla prva številka že dolgo napovedanega novega dnevnika »Stampa«. Novi dnevnik je izšel na 12 straneh srednjega formata in se prodaja po 50 par izvod. List financira poseben konzorcij, v katerem so med drugimi Ilija Mihajlovič in njegov zet dr. Jevremović, nekaj njunih sorodnikov ter Anatolij Ivanović, za katerega trdijo nekateri tukajšnji listi, da je jud. Ravnatelj lista je Radoje Marković. Novi dnevnik v svoji prvi številki ne prinaša nobene programske izjave, iz katere bi se razbrale smernice tega lista, ki pa so že več ali manj razvidne iz sestave konzorcija samega dnevnika.

Policija v Belgradu

Belgrad, 14. febr. m. V ministrstvu za notranje zadeve bo prihodnje dni končan zakonski osnutek o državnih policijskih mestnih straži, ki bo zamenjala orožnike v vseh onih mestih, kjer so doslej vršili policijsko službo. Tako bodo izginiti orožniki tudi v belgrajskih ulic in jih bo nadomestilo 1400 stražnikov, katere bo izbralo notranje ministrstvo iz med 17.000 orožnikov, predvsem iz onih, ki so že doslej opravljali to službo. Za stražnike, ki bodo službovali v Belgradu, se bo predpisala posebna uniforma, ki bo slična kroju angleške in ameriške policije. Za stražnike, ki bodo službovali v Belgradu, je določena višina najmanj 1.80 m.

Osebnosti

Belgrad, 14. febr. m. Za tajnika ministrstva socialne politike je postavljen v 6. pol. skup. Albert Vizjak, višji pristav v 7. pol. skup. Obenem se razveljavlja ukaz z dne 30. marca 1933, na podlagi katerega je bil Vizjak povišan za višjega tajnika 5. pol. skupine. Albert Vizjak je kabinejni šef v ministrstvu za soc. politiko. — Upokojeni so: Franc Duh, višji pisarniški oficial 7. pol. skup. pri drž. pravdnstvu v Mariboru, Leopold Primožič, vodja zemljiške knjige 6. pol. skup. pri okrajnem sodišču v Ljubljani, dr. Robert Ogoreutz, drž. pravdnik 3. pol. skupine, 1. stopnje, Valentin Levičnik, sodnik okrož. sodišča 3. pol. skup., 1. stopnje v Celju, Jakob Antloga, sodnik okrož. sodišča 3. pol. skup., 1. stopnje v Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 14. febr. m. V nedeljo 18. t. m. bo tukaj tretja konferenca izvoznikov iz vse države, na kateri se bodo pretresala vsa vprašanja, ki se nanašajo na letni izvoz našega sadja.

Belgrad, 14. febr. m. Danes je umrl na Cukarici Valentin Beguš, rodom iz Dobrove pri Kropi.

Belgrad, 14. febr. m. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem je bil danes obsojen odvetnik Nikolaj Brojakovski na leto dni strogega zapora zaradi tega, ker je za izposojeni denar zahteval 264% letnih obresti.

Belgrad, 14. febr. m. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo pravila pomožne blagajne v slučaju smrti »Materinska pomoč« s sedežem v Mariboru. Delovanje te blagajne se bo razširilo na dravsko in primorsko banovino.

Umetna naredba

Pariz, 14. febr. AA. Pravosodni minister Cheron je predložil državnemu svetu dekret, s katerim naj se preprovo parlamentarnim odvetnikom izvajanje njihovega poklica v kakršnikoli obliki proti državi, departmanom, občinam in denarnim zavodom v stvareh, kjer gre za prihranke in za kredit.

Odgovor Nemčiji

Pariz, 14. februarja. AA. Francoski odgovor na nemško spomenico je danes prišel v Berlin. V diplomatskih krogih so glede vsebine francoskega odgovora na nemško spomenico absolutno rezervirani, v zvezi temu se pa doznava, da je odgovor sicer vljuden, toda nedvoumno zastražen nemških zahtev. Tudi ne odgovarja na razna vprašanja, ki jih je postavila nemška vlada, zlasti glede francoskih kolonialnih efektov. Besedilo bo objavljeno bržčas v četrick.

Konec autonomije nemških dežel

Berlin, 14. febr. p. Danes je bil razpuščen drž. svet (Reichsrat), ki je izgubil svoj pomen z ustavno reformo 30. januarja letos. Reichsrat je namreč bil zastopstvo nemških dežel, kojih suverenitetne pravice so pa prešle z imenovano reformo na državo. Delež, ki ga je opravljal doslej Reichsrat, se je razdelilo na pristojna ministrstva.

Komunističen atentat

Sofija, 14. febr. AA. Snóči o polnoči so nezna-ne osebe vrgle bombo na dvorišče vojašnice 8. polka v Varni. Zaradi močne eksplozije so popokale šipe na vojašnici in v bližnji stojiščih hišah. Človeških žrtve ni bilo. Polcija je izvršila preiskavo in prišla več delavcev, ki so osumljeni, da so vrgli bombo v znak protesta proti obsodbi, ki jo je izrekel izredno sodišče v Varni proti nekim komunistom.

V par vrsticah

Praga, 14. febr. z. Vodstvo borze v Pragi je do nadaljnjega ustavilo ves devizni promet z inozemstvom.

New York, 14. februarja. AA. Zaloga zlata v USA je narasla na 6200 ton, to je na več ko 106 milijard francoskih frankov.

Sofija, 14. febr. AA. V vasi Hisan Kjuseleri je agitacija za predstoječe občinske volitve zelo srdita. Dva zemljoradnika sta se sprla s pristabem Aleksandra Cankova. Pristab Cankova se je po kratkem boju zrušil mrtev. Nasprotniki mu je zabodel nož v srce.

Oslo, 14. februarja. p. Tukajšnji dnevnik Dagbladet poroča, da se Norveška pogaja z neko vele-silo o prodaji otoka Jan Mayen v severnem ledenem morju. Otok leži med Islandijo in Švitsbergi ter ima prebivalceve, čeprav meri 372 kv. km. Na njem se nahaja meteorološka postaja.

Tokio, 14. februarja. AA. V Nigati se je zrušil strop spalne dvorane neke tamonje velike tovarne. Vzrok nesreči: velike količine snega na strehi. Nesreča se je pripetila ponoči, ko so delavci spali. Ubilih je 13 delavcev, 6 pa so jih izkopal izpod ruševin v brezupnem stanju.

New York, 14. februarja. AA. Odlični ameriški finančnik Charles Ranlett Flint je umrl.

Seja finančnega odbora

Belgrad, 14. febr. Pod predsedstvom podpredsednika g. Slavka Sečurova je danes dopoldne razpravljali plenum finančnega odbora o podrobnostih proračunskega predloga za pravosodno in zunanje ministrstvo. Pravosodni minister g. Maksimović je podal obširen ekspozé o proračunu svojega resorja, nato se je za začela debata, po kateri je bil proračun pravosodnega ministrstva soglasno sprejet. — Potem je podal zunanji minister izčrpano poročilo o delovanju svojega resora v politični in političnogospodarski smeri. Po končani diskusiji je dal fin. odbor izraza svojemu razpoloženju do vodstva naše zunanje politike s tem, da je proračun zunanjega ministrstva sprejel z vzklikom. — Popoldne ob 16 je finančni odbor nadaljeval svoje delo. Na dnevnem redu je bila razprava o podrobnostih proračuna notranjega ministrstva.

Občinske volitve v Ljubnem

Upravno sodišče v Celju je izdalo pod številko A 495/33/8 tole

Odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Ljubno, srez Gornjegrajski, se je v volilnem imeniku vpisani Podpečan Matko tajnik krajevne organizacije J. N. S. na Ljubnem dne 23. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožba se zavrne.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Pritožitelj trdi v pritožbi:

1. da je kandidiral na listi Sem Aontona Zagorčan, ki se ni položil računov o upravljanju občinske imovine;
2. da nosilec liste Sem Anton nima smisla za

tezo državnega in narodnega edinstva, vsled česar ne sodi na zaupno mesto predsednika občine.

Upravno sodišče je o pritožbi sledeče razmotrilo:

K 1. in 2. Odločanje o veljavnosti kandidatnih list spada po § 38. zakona o občinah v izključno pristojnost srezkih sodišč, katerih odločbe so dokončne. Zato se po potrditvi kandidatnih list v teku volitvenega postopanja ne morejo več uspešno uveljavljati ugovori proti kandidatnim listam. Sicer pa more državno nadzorno oblast po § 129. navedenega zakona razrešiti predsednika ali odbornika, za katerega se ugotovi, da nima zakonskih pogojev za funkcijo občinskega odbornika.

Nosilec liste Sem Anton je pravilno izvoljen. O tem, ali pa je z ozirom na svoje državno politično mišljenje tudi usposobljen za mesto predsednika občine ali odbornika, ne določa upravno sodišče.

Radi teh razlogov je bilo odločiti, kakor je zgoraj navedeno.

Celje, dne 4. januarja 1934.

Novi grobovi

† Franc Zupan. V Mostah pri Ljubljani je večeraj jutraj po daljši bolezni izdihnil gospod Franc Zupan, upokojeni uradnik drž. železnice in hišni posestnik. Pokopnik si je posebno za organizacijo slovenskega gasilstva pridobil velike zasluge. Bil je dolga leta načelnik ne samo mostošanskih gasilcev, ampak tudi načelnik ljubljanske gasilske župe in funkcionar gasilske zveze. Osebo je bil pošten mož, ki je užival velik ugled. Umrl je mirno, večkrat lepo pripravljen za pot v večnost. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim svojim izrekamo svoje globoko sožalje! — Pogreb bo v petek ob 15 iz hiše žalosti v Mostah, Krekova ulica.

† Ga. Katarina Kramar, soproga brzojavnega nadzornika v p., je pretekli tork v Ljubljani mirno v Gospodu zapala. Truplo bodo prepeljali v Skofjo Loko, kjer bo pogreb v petek ob 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Škof dr. Njara pri papežu. Te dni se je vrnil iz Rima v Križevce tamkajšnji grškokatoliški škof dr. Njara. Dr. Njara je bil sprejet v privatni avdiciji pri papežu. Avdicija je trajala čez pol ure. Sv. oče se je zelo zanimal za zdravstveno stanje zagrebškega nadškofa dr. Ante Bauera in je dejal, da vsak dan molči za njegovo ozdravljenje.

— Konkurni razpis. Z okrožnico škof. ordinariata v Ljubljani je z rokom do dne 25. marca 1934 razpisana župnija Kovor pri Trzinu.

— Za prehrano rudarskih otrok v Trbovljah smo prejeli od neimenovane gospe z Jesenja 120 Din in jih oddali tukajšnemu akciskemu odboru. Bog povrni dobrotnici!

— Nove šmarice g. svetnika J. Lavtarija. »Marijina božja pota v Evropi, II. knjiga, so v tisku. Vzdružile bodo isto zanimanje pri Marijinih častilcih kakor lanske.

— Izlet v Nemčijo. Jugoslovansko-nemško društvo v Belgradu priredi s sodelovanjem sejmke uprave v Leipzigu in društva Putnik v Belgradu ob priliki vselej v Leipzigu v času od 2. do 10. marca društveni izlet v Nemčijo z obiskom znamenitostih v Nemčiji. Cene izleta od Din 3560 do 4360. Informacije, prijave in nabave valut pri Putniku, Maribor, Aleksandrova 35. Telefon 21-22.

— Lastno stanovanje lahko kunit v solastnini v stanovanjski hiši! — Ponudbe sprejema »Stavbna zadruga«. Ljubljana, poštni predal 507

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 35 objavljajo, da je prepovedalo državno tožilstvo v Zagrebu prodajati in razširjati tiskopis pod naslovom »Srednješkolski govor«, ki je bil tiskan v Zagrebu.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 13 od 14. februarja so objavljene »Norme za tlačne dele konstrukcij«.

— Nabava raznih delov za Hughes aparate. Ravnatelstvo pošte v Ljubljani razpisuje licitacijo za nabavo rezervnih delov za Hughes aparate, ki se bo vršila 12. marca ob enajstih v pisarni rač. ekon. oddelka. soba 42. Sv. Jakoba trg 2.

— Pri boleznih »rea in popušenju žil nagnjenosti h krvavitvam in upadnih kapljic priporočamo »Franz Josefov« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora

— Izletniki v Kamniško Bistrico. Pešpot od Korporacijskega jezca, posebno od apniča pod Jerasom pa do Koželja vulgo Kljusa, je neprehodna zaradi lanske poplave. Da se ne napravi škoda po polju in travnikih, naj se turisti poslužijo novo popravljene banovinske ceste, ki je najbolj pripravna i za pešce i za kolesarje.

— Savski nasip pri Sisku porušen. Predvčerajšnjim se je porušil pri Sisku nasip ob Savi, ki brani severni del mesta pred povodnjjo. Nasip se je porušil v dolžini 45 metrov. Ker Sava silno naglo narašča in se je bati, da bo preplavila bregove, preden bo postavljen nov nasip, je v veliki nevarnosti vse severni del mesta. Na lice mesta je prišla komisija, ki se je odločila, da je treba takoj mobilizirati vse delavstvo in brž postaviti nov nasip.

— Promet z Dalmacijjo je ponovno prekinjen. Železniški promet na liški progi je ponovno prekinjen zaradi novih snežnih zametov. Predpreteklo noč je v bližini Zrmanje divjal tako silen snežen vihar, da je med Zrmanjo in Malovanom zastal v snegu brzotovorni vlak. Vsi poskusi, da bi se vlak izmotal iz snežnih zametov, so bili zaman. Iz Gračaca so poslali na pomoč dve lokomotivi, ki pa zaradi snega, ki ga je tričetrt metra, nista mogli prodrati do zastanelega vlaka. Zaenkrat je železniška zveza s Splitom pretrgana. Kdaj bo zopet vpostavljena, se še ne ve, ker sneg še vedno pada.

— Kdor se boče ohraniti svežega in zdravega, naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajutkom kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice Zdravniška porodila iz bolnišnice dokazujejo da radi jemljejo »Franz-Josef« vodo posebno bolniki na želodcu črevesu jetrih ledvicah in žolču ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odaja

— Veliki zakladi železne rude leže v Bosni. Iz Bihaca v Bosni poročajo: Livarna železa v Vranovini pri Topuskem je te dni nanovo zaposlila 150 delavcev. Delavce bo uporabila za sekanje drv v gozdu, ker kuri svoje peči z lesnim ogljem. V Podvizdu, nedaleč od tam, leže neizkoriščeni veliki skladi železne rude. Ljudstvo sedaj zahteva, da bi ta livarna začela z eksploatacijo te rude, pri čemer bi se zaposlilo 500 novih delavcev. Okrajni odbor v Casinu je že predlagal na merodajnem mestu, naj se odpre nov rudnik. Tudi banovinski odbor v Banjaluki je začel širokopotezno akcijo, da bi se z otvoritvijo novega rudnika pomagalo najrevnejšim plastem naroda v Bosni.

— Grehi ženitnega sleparja prihajajo še vedno na dan. Nedavno smo poročali o sleparskem ženinu Otonu Kamenskem-Kodegi in njegovih treh ooljubljenih ženah. Toda to še niso vsi grehi podjetnega pustolova. Te dni je prišel na dan nov greh Kamenski je pred petimi leti začel tudi v Voivodino. Lepega dne je izšla v tamkajšnjih listih ženitna ponudba, da neki grof išče ženo s primerno doto. 40 dekliških src se je ogrelo, ko so čitale oglas. Toliko je prišlo namreč ponudb. Med dekletki, ki so se potegovala za grofa in uživale v mislih, da bodo imele na svojo perilo vtisnjeno sedmerokrako grofovsko zvezdo, je bila tudi lepa in bogata Eteka Nagy iz Kule. Baš njo je doletela sreča, da si jo je grof izbral za ženo. Lonega dne je prišel v Kulo grof Kamenski. Takoj je priznal, da je v zadnjem času obubožal, kar je bilo razvidno tudi iz njegove zunanosti, vendar je trdno prepričan, da bo v najkrajšem času zaslužil več stoletov. Eteka in njeni starši so verovali »grofu« in kmalu zatem se je grof Oton Kamenski cerkveno in civilno poročil z Eteko. Takoj po poroki je dobil na roko 30.000 Din. da si uredi atovanje in nabavi potrebno garderobo. Kamenski na se je zelo malo držal žene. Skoraj vedno je bil na potovanju. in sicer trgovcem, kakor je vedno zadrževal. Nekoga dne se je vrnil s takega potovanja in dojal ženi, da muino rabi 100.000 Din za velik trgovski posel, ki bo vrjel stotisoče. Žena je res šla v banko, kjer je imela naložen denar. Toda v banki so ji rekli, da tako veliko vsoto lahko dvigne šele čez mesec dni. Nekaj dni zatem pa je prišla v Kulo neka Slovenka in iskala svojega moža Otona Kamenskega. Slišala je, da živi v Kuli in ga je prišla vprašati, zakaj nič ne niše, in s slohi, kaj misli. Prvo, kar je slišala, je bilo to, da se je Kamenski v Kuli oženil. Takoj je poiskala njegovo ženo. Gosna Eteka je bila silno nresenečena. toda kmalu jo je navedel razum. Takoj je šla na policijo prijaviti svojega moža zaradi slenarstva. Nič hudega sleteč se je Kamenski vrnil s »poslovnece« potovanja. Toda že na kolodvoru so ga prišli in vtsknili v zapor. Obsojili so ga zaradi bigamije, toda že po nekaj tednih je iz ječe nobegnil. Eteka na je dosegla razvezo zakona i civilno in cerkveno ter je bila vesela, da ji slepar ni odnesel še onih 100 tujcev.

— Automobili so prav posebno izpostavljani prehladu in vsem njegovem komplikacijam. Najboljšo zaščito jim nudijo okusne Dr. Wanderjeve ANACOT-PASTILE.

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega delovanja želodca in črev.

Velike količine odpadkov

odstranjujejo iz telesa pri millem in zanesljivim učinkomaju

»ARTIN« draže —

Vsebinska škatlica

po Din 8- za-

dostuje za

4-6 krat.

ARTIN

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. »oc. politike in narod. zdravja S. Br. 2215 od 12. decembra 1931.

Sport

Občni zbor Ž. S. K. Hermesa

Pred dnevi se je vršil 15. redni občni zbor Hermesa, kluba, ki je brez dvoma poleg Ilirije in Primorja največ doprinesel k razvoju sporta v Ljubljani kakor tudi izven meja naše ožje domovine in ki je poleg Ilirije tudi najstarejši ljubljanski sportski klub. Občni zbor se je vršil v dvorani Sloge v Ljubljanskem dvoru ob dokaj obilni udeležbi članstva. Vodil ga je predsednik dr. Mauri, ki je takoj uvodoma omenil, da je ravnatelj državnih železnic g. J. Cugmus, uvidevši velik pomen sportnega gibanja med železničarji, blagovolil sprejeti častno predsedstvo in protektorat nad klubom. Hermes je v osebi g. ravnatelja dobil tudi na visokem mestu priznanje za svoje uspešno delovanje v korist narodnega zdravja. Predsednik je v svojem govoru izrekel dalje zahvalo vsem podpornikom kluba, ki jim je navzoče članstvo izreklo zahvalo s tem, da se jim v imenu občnega zbora pošlje pozdrave. Nadalje je izrekel toplo zahvalo uredništvu dnevnika »Slovenec«, in »Jutro«, za vsestransko podporo, ki jo je bil klub deležen, posebej pa še železniški upravi, ki je šla klubu vedno na roko.

Iz poročil posameznih referentov je razvidno, da je bilo delovanje Hermesa (ki združuje okoli 300 članov) v pretekli poslovni dobi jako razveseljivo.

Obširno tainiško poročilo je podal glavni tajnik Lukežič. V njem je nazorno in izčrpno podano delovanje kluba v tej poslovni dobi. Tako je na pr. samo glavno tainišvo prelo in odgovorilo nad 400 dopisov. V svoem poročilu se bavi tajnik s težkimi, s katerimi se je moral klub boriti. Klub je bil v prijateljskih ali vsaj v korektnih odnosih skoraj z vsemi ljubljanskimi in drugimi slovenskimi klubi. Nadalje se bavi poročilo precej obširno s protiklubijskim delovanjem nekaterih bivših članov kluba in je občni zbor njihovo početje ogroženo obsodil.

Iz ostalih poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da je bilo delovanje vseh sekcij kluba jako aktivno. Predvsem nogometne, table-tenis in kolesarske sekcije, ki so tudi številčno najjačše sekcije kluba. Tako je nogometna sekcija odigrala v sezoni 44 javnih tekem (novejši pri tem raznih trening-tekem) in to: 11 prvenstvenih, 26 prijateljskih in 7 pokalnih. Od tega jih je bilo dobljenih 25, neodločenih 5 in izgubljenih 14. Skupni score znaša 166:110 v dobro. V vseh teh tekmah je nastopilo skupaj 486 igralcev. Sekcija ima 50 verificiranih članov ter nad 100 pomladka in naraščaja.

Za upravo igrišča je podal obširno poročilo njen upravnik Kosirnik, ki je v prvi vrsti omenil, da je za zgradbo igrišča potrebneja še mnogo dela. Žal, da neizdatne finance delo precej ovirajo. V programu za tekoče leto je zgraditev prepotrebne tribune in garderobe, za kar bi bila pomoč celokupne naše javnosti nujno potrebna.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imel klub skupnega denarnega prometa ca. 70.000 Din. Proti pretekli poslovni dobi za skoraj 40.000 Din manj.

Pri volitvah je bil ponovno in z burnim odobravanjem izvoljen za predsednika priljubljeni dr. Mauri, ki je zahvaljujoč se za izkazano zaupanje poudarjal potrebo skupnega dela vsega članstva v napredek in dobrobit kluba. V ostali odbor pa so bili izvoljeni gg.: I. podpredsednik Dr. Škof, šef postaje Ljubljana gl. kol.; II. podpredsednik M. Kuret, kontrolor drž. žel.; glavni tajnik Ivo Lukežič; II. tajnik Goro Simičič; blagajnik Cerkevnik; gospodar Habicht Fr.; načelnik nogometne sekcije Kosirnik, table tenis sekcije Cigler, kolesarske sekcije Cigler, zimskosportne sekcije Abačič; odborniki gg.: Curhalek Jože, Lazar C., Theuerschuh, Počaj in Maver; namestniki gg.: Gredorac Franjo, Ravšič Jože, Bari Savo, Erlich E. Nadzorni odbor gg.: Zupančič K., višji svetnik dr. žel., Serin, Groznik in Mokorel Viko. Razsodišče gg.: inž. Hrovatin Ivan Javoršek K., inž. Jesih Stane in Mškar Rudolf.

Pri slučajnostih je bilo sprejetih nekaj točk glede spremembe pravil, kakor je občni zbor razpravil o pripravah za proslavo 15letnice kluba, ki jo Hermes letos praznuje. Pri tej priliki bo klub na dostojen način izvedel proslavo, da pokaže plod svoje 15letne delovanja v prosep in korist celokupnega našega sporta. Dolžnost celokupne naše javnosti pa je, da adilne hermečane pri njih nesebičnem delu podpre tudi čisto ter tako dokaže simpatije, ki jih naš Hermes uživa med nami.

★

Smuški odsek podružnice SPD v Kranjski gori razpisuje medklubske kombinirane smuške tekme v smuku in slalomu, ki se vrši v nedeljo, dne 18. febr. 1934 v izvedbi podružnice SPD. — Zbiranje tekmovalcev ob pol 10 dopoldne na cilju, ob 11 start za smuk, ob 14 start za slalom. — Prijavnina 5 Din. — Prvak prejme lepo simbolično darilo, drugi in tretji plaketo. — Prijave najkasneje do sobote, dne 17. februarja na naslov prireditelja.

Službene objave L. H. P. Redna seja upravne odbora se vrši drevi ob 18.30 v damskem salonu kavarne Emona. Tej seji smejo prisostvovati tudi delegati klubov, ker se bodo pri tej seji zbirale pomladne prvenstvene tekme. SK Ilirija (lahkotletska sekcija). Drevi ob 20 bo v klubski sobi kavarne »Evrope« seja načelstva. Jutri bo v telovadnici šole na Grabnu gimnastični trening in crosscountry trening po redni, ki je bil objavljen.

SK Korotan (Ljubljana) — smučarska sekcija. — Drevi ob 20 odbora seja načelstva. — Smučarska tekma SK Sore v Skofji Loki. V nedeljo, dne 11. febr. 1934 se na novo ustanovljeni Sportni klub Sora v Skofji Loki prireditelj smučarsko tekmo v teku na 12 km za svoje člane. Tekme se je udeležilo 19 članov. Vrhunska razlika je znašala približno 150 m. Najboljši rezultat je dosegel Bernik Franc iz Pušala v času 1:08.08. Kot drugi se je plasiral Jugovic Franc iz Stare Loke s časom 1:11.50, tretji pa je prišel na cilj Kalan Avgust iz Stare Loke v času 1:12. Organizacija je bila prav dobra.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE DOČUTIM

Radioaktivna rogaška slatina je priljubena radi svojega usiljivega in finega ukusa in vsled velike množice učinkovitih zdravilnih snovi, ki jih ima v sebi.

»V rogaški slatini je nekaj božanskega Ozdravila me je, ko so odrekla že vsa druga zdravila.« Tako nam piše ozdravljenec, ki je dolgo boležal na prebavnih organih. Kdor redno pije radioaktivno rogaško slatino, ne ožna bolezni in nadlog staranja, temveč je še v pozni starosti čil in svež.

Skladišče rogaške slatine v Ljubljani: Glogosvetska cesta 13 (kolizej). Telef. 39-43

Kaj pravite?

Starešinska organizacija Preporoda je v »Slovenec« 14. t. m. izjavila, da maskerado v Trgovskem domu ni priredila Srednješkolska organizacija Preporoda, ampak Starešinska org. Preporoda. — Iz tega naj bi menda sledilo, da maskerado ni bila namenjena za srednješkolske dijake. Pa tak sklep bi bil nepravilen.

Res je namreč to, da smo v sobotnem »Jutru« brali: »Pozicijamo vsem člane in druge Preporodovce in Preporodovke, naj si prekrke vstopnice za maskerado.« Iz tega vabila sledi: Če »S. O.« pomeni »starešinsko organizacijo«, kdo pa so potem oni »drugi Preporodovci in Preporodovke«, če ne srednješkolski in srednješkolke, kateri so organizirani v srednješkolski organizaciji Preporoda? Saj drugih Preporodovcev ni! Torej je bila sobotna maskerada — dijaška maskerada! Sicer pa smo v listih brali izrečno vabilo »na edino dijaško maskerado«, kar je nov dokaz, da je bila ta maskerada za dijake!

Ker so se te maskerade srednješkolski tudi res udeležili, je jasno, da imajo nekateri tudi maskerado za »novodobno vzgojno sredstvo. Ali pa je to v sklopu z zakonitimi določili, to naj presojajo drugi! Mi smo hoteli le ugotoviti pravo stanje stvari, da ne bo potreba več izgovorov, češ da je to bilo le za starše ali kaj podobnega, kakor je nekje nekdo trdil. Če je prirejanje maskerad za študente prav, naj so to javno pore. Če pa ni prav, naj se ne prirejujejo! Saj ta logika je čisto jasna in nič ovinkarska.

Koledar

Četrtek, 15. februarja: Favstin, mučenec; Jordan, spokornik.

Osebnosti

— Podeljena je župnija Bled Francu Zabretu, župniku v Koprivju pri Trzinu. — Diplomске izpite so na filozofski fakulteti v Ljubljani v februarjem terminu 1934 dovršili ti-le kandidati: Bernik Alojzij (matematika); Jug Stanislav (obča in narodna zgodovina); Kraigher Uroš (jugoslovanstvo, književnost in slovenski jezik); Rome Franc (zoologija in botanika); Simonič Ivan (geografija in obča zgodovina); Šavli Ivan (francoščina); Škerl Franc (obča in narodna zgodovina); Zemljak Josip (jugoslovanstvo, književnost in srbohrvatski jezik); Žagar Anton (francoščina); Žorža Friderik (matematika).

— Poročila sta se v nedeljo v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani gosp. Vlado Srak, strojni tehnik na Jesenicah, in gđc. Maida Kramaršičeva, učiteljica isotom, Čestitamo!

Naznanila

Liubljana

1 Kino Kodeljevo. Drevi ob 8 slavnostna prireditelja do zdaj največjega češkega zvočnega filma »Pasjeglavci«. Izdelan je po najboljši in najpopularnejši povesti češkega pisatelja Al. Jiraska, ki je v slovenski izšla v Ljudski knjižnici Jugoslovanske knjižarne, ter prikazuje pretresljivo žalostno kmetskega ljudstva iz okolice Choda, ki se je dvignilo zoper nasilnega lomikarja in njegove valpte v boj za staro pravdo, katero mu je dal kralj Jurij Poděbradski. Režiral je film Svatopluk Innemann, glasbo je skomponiral Erno Košťál, v gl. vlogah pa nastopajo: Bedřich Karen, Th. Pištěk, M. Grossova-Sedláčková in L. Dostálová. Ker je zanimanje za ta film izredno veliko, prosimo, da si vstopnice pravočasno rezervirate. Telefon 31-62.

1 Neizčrpno bogastvo leži v ruski glasheni literaturi. Danes je ta glasba mnogo bolj znana kakor pred vojno in v resnici ne najdete boljšega koncertnega sporeda, na katerem ne bi bila zastopana vsaj ena od najbolj znanih imen. Drobce iz tega ogromnega zaklada bomo spoznali v petek, dne 16. t. m. na solističnem koncertu, katerega izvajajo znani baritonist Boris Popov. Na klavirju spremlja Popova g. dr. Švara. Vstopnice so v predprodaji v knjižarni Glashene Matice. Koncert se vrši v dvorani Filharmonične družbe.

1 Pevski zbor Glashene Matice ljubljanske. Drevi ob 20 vaja vsega mešanega zbora. 1 Predavanje v društvu »Pravnik«. V četrtek dne 15. t. m. ob 18 predava v justični palači, dvorana št. 79, g. dr. Fran Škaberne »O hišnih (rodbinskih) zadrugah v Jugoslaviji. Vabimo vse člane in prijatelje društva!

1 Redni občni zbor Krajevnega odbora JS v Ljubljani bo dne 15. t. m. ob 20 zvečer v gorenjih prostorih restavracije Slamič, z običajnim dnevnim redom.

1 Redni občni zbor Podpornega društva na L. drž. realni gimnaziji v Ljubljani bo dne 28. febr. ob 17.30 v posvetovalnici zavoda.

1 Redni občni zbor dravske sekcije Združenja geometrov in geodetov bo v nedeljo, dne 18. t. m. v prostorih katastrske uprave v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Lunstek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Maribor

□ Zdravniško društvo v Mariboru ima svoj občni zbor 25. februarja ob 5 popoldne v hotelu »Mariborski dvor«.

m Mariborska zimsko-sportna podzveza. Odborova seja v petek, 16. t. m. ob 20 v društveni sobi.

m V študentski ljudski univerzi drevi predavanje g. Pirca »O potovanju od Sušaka do Dubrovnika«.

m Magdalenci imajo drevi ob 20 na odru redni sejanek.

m Prosvetna predavanja prireja tukajšnja zadruga »Narodna knjiga« v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Prvo predavanje bo v četrtek, dne 22. t. m. ob osmih zvečer. Predava prof. dr. Dorjak o sodobni književnosti.

Celje

c Občni zbor Rdečega križa bo drevi ob 8 v mestni posvetovalnici.

c Gostovanje ljubljanske drame. Ljubljanska drama bo vprizorila v torek, dne 20. t. m. ob 8 zvečer v mestnem gledališču Klubundovo dramo »Praznik cvetočih češenj«.

c Seja meddruštvenega odbora karitativnih društev v Celju bo drevi ob 6 v klubovi sobi na magistratu.

c Majstrovi borci iz Celja in okolice imajo informativni sestanek v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10 dopoldne v rdeči sobi Narodnega doma.

štvo »Celjski Zvon« je na snoredi: Schwab: Pri prvem delu koncerta, ki ga bo izvajalo v nedeljo, dne 18. t. m. ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice pevsko društvo: Geslo: Adamič: »Deklica in ptič«; Vodopivec: »Knezov zete«; Krek: »Tam na vrtni grede«; Vodopivec: »Boter Polže«; Puš: »Maki«; Adamič: »Belokranjske svatovske«. Preskrbite si vstopnice v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

Drugi kraji

Kranj. Krajevni odbor Rdečega križa v Kranju ima svojo redno skupščino v četrtek, dne 15. t. m. ob pol 17 v uradnem prostoru št. 2 okr. načelstva v Kranju z običajnim dnevnim redom. Najvažnejša točka je prenosna Krajevnega odbora v kranjski okrajni odbor društva Rdečega križa.

Kočevje. Francoski krožek v Kočevju priredi dne 15. t. m. ob 20 prvo sklonično predavanje. Predavala bo prof. Tomišek Vlasta o »francoski revoluciji« (v francoskem jeziku). — Vstop je brezplačen: za kritje stroškov se bodo sprejemali prostovoljni prispevki.

Ptuj. Mariborska glashena Matica priredi v soboto, dne 17. t. m. ob 20 koncert v ptujskem mestnem gledališču.

Poizvedovanja

Zatekel se je pes-jazbečar temne barve, brez znamke. — Dobi se: Poljanska cesta 20, 3. nadst.

Stenografija pred dva tisoč leti

„Nizkotna iznajdba rimljanskih sužnjev“

Splošno mnenje je, da je stenografija pojav slovnega življenja v moderni dobi. In vendar so poznali stenografijo že Rimljani pred 2000 leti. Že leta 66. pr. Kr. je Ciceronov suženj Marcus Tullius Tiro povedal svojemu gospodarju, da na voščeni plošči lahko s koščnim svinčnikom tako hitro piše, kakor Cicero govori. Cicero se je zelo navdušil za iznajdbo svojega sužnja. Sklenil je, da bo njegov izum tudi udeležil. Dal je Tiro ukaz, naj zbere okoli sebe nekaj učencev in naj jih nauči stenografirati. Pozneje se je v rimskem senatu vršila prva preizkušnja. Ali veste, da je bil slaven Ciceronov govor proti Katilinovi zaroti stenografiran? Ko so se ti prvi poizkusi srečno obnesli, se je število Tirovih učencev čedalje bolj množilo.

Prve stenografe so imenovali notarje, ker so tudi stenografske znake imenovali note. Cicero je v znak hvalečnosti za izum proglasil Tira za svobodnega. Tiro je ostali del svojega življenja uporabil za to, da je izpopolnil svojo stenografijo. Čeprav je bil zelo bolehen, je dočkal lepo starost 100 let.

Kakor rečeno, so stenografe pisali na vosek, s katerim so bile prevlečene tablice. Pisali so s svinčnikom (stylus) iz kosti ali kovine. Značke so zarisali v vosek. Po prenosu stenograma na čisto so vosek z drugim koncem svinčnika postrgali s tablice. Osnova te stenografije je bila drugačna, kakor je osnova današnje stenografije; tahrat so namreč

Lady Astor je izzvala v angleški poslanski zbornici velikanski hrup, ko je trdila, da je mnogo poslancev prejelo podkupnino od proizvajalcev alkohola, da bi glasovali proti poostitvi zakonskih določb glede uživanja alkohola. Šele, ko je predsednik zahteval od pogumne gospe, naj navede imena, je ta dejala, da ne bi mogla navesti imen.

Poslanec zahteval izročitev protestantskega škofo

Lord Hughes Cecile, ki zastopa anglikansko cerkev v parlamentu, je urad. zahteval od Yorškega nadškofa, da bi mu izročil v sodno postopanje liverpoolskega škofa in predstojnika liverpoolske stolnice, češ da sta krivoverca. V častiljivi srednjeveški angleščini spisana zahteva navaja, da se omenjena duhovnika ne brigata za pobijanje krivih verskih naukov, temveč jih nasprotno podpirata. Prepustila sta liverpoolsko stolnico znanemu nonkonformistnemu pridigarju dr. L. P. Jacobsonu, ki je v nizu pridrig napadal načela anglikanske episkopalne cerkve. Yorški nadškof bo moral upoštevati zahtevo in pristati na obsodbo obeh duhovnikov. Angleška bo doživela senzijsko obravnavo z zanimivimi srednjeveškimi podrobnostmi. Podan bo ponoven dokaz krize anglikanske veroizpovedi.

Mehanizacija kiparske umetnosti

Neki japonski kipar je iznašel nov način izdelovanja kipov, ki bodo res originalni. Oseba, ki naj jo kipar upodobi, se vse na stol, ki se počasi obrača in ki ga obseva ožek svetlobni trak. Mesto, ki ga trak razsvetli, se takoj filma, in sicer si podobe slede 1600 krat na minuto. Ko je sprejemanje končano, to je, ko se je stol popolnoma zaobrnil, se sprejete slike razvijejo, povečajo, uvrstijo druga k drugi in nato prevlečejo s parafinom. Iz tega nastane kip, ki je res natančen posnetek živega človeka. Takšen kip vidite na naši sliki

V 10 letih 34 milijonov Indijcev več

„Jezik nekulturnega divjaka“

Komisija, ki je imela nalogo, da prouči rezultate ljudskega štetja, ki se je vršilo v Indiji l. 1931., je ob koncu septembra t. l. izdala poročilo, iz katerega posnemamo, da je l. 1931. znašalo število prebivalstva v vsej Indiji, Birmaniji in na Ceylonu 353 milijonov: 34 milijonov več nego v letu 1921., torej znaša za dobo 10 let prirast prebivalstva 10,6 odstotka. Ta prirastek sam predstavlja skoro celotno prebivalstvo Francije ali Italije in več nego ima prebivalcev Poljska ali Španija!

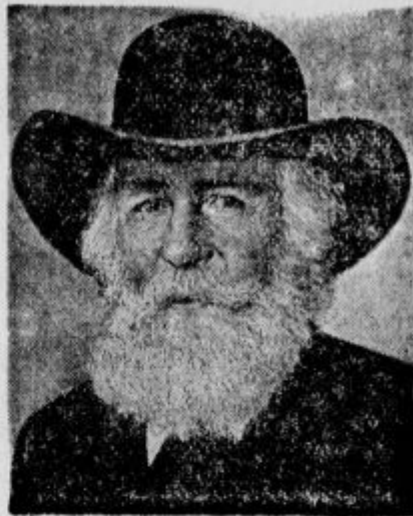
Predsednik te komisije za ljudsko štetje, dr. Hutton, poudarja v poročilu, da predstavlja ta velik prirast indskega prebivalstva v nekem pogledu nevarnost in da se moramo radi tega prej vzemirjati kakor veseliti. Zato predlaga, da bi se morala uvesti kontrola rojstev in tako omejiti naraščanje prebivalstva.

Katoliški časopis »Opazovalec« v Bombaju je na gornji predlog odgovoril takole: »Gospod dr. Hutton je prekorajčil nalogo predsednika komisije za ljudsko štetje. Mi mu moramo namreč jasno povedati, in prav tako tudi vladi, da je to vprašanje več kakor gospodarsko vprašanje: to je tudi in predvsem vprašanje morale... Odločno grajamo, da se je uporabilo poročilo o ljudskem štetju za to, da se propagirajo ideje, ki jih smatra ne samo katoliška tradicija, temveč tudi nekrščanske religije teh pokrajin za nemoralno početje. Dr. Hutton smeši »neumestno npravnostno tenkovestnost (ki obstoji v protiljenju proti kontroli rojstev) nekaterih dežel, ki se ponašajo, da so bolj civilizirane«, in razpravlja o človeškem rojstvu v jeziku nekulturnega divjaka. Slične metode v uradni publikacijah ne morejo doseči drugega kakor da še bolj zmanjšajo angleški prestiž v Indiji. Anglija se ozira v svoji indski politiki vse premalo na važno dejstvo, da so Indijci najbolj religiozni narod na svetu, ki občutijo slične namere kot zatiranje njihove religiozne svojstvenosti.«

Po poročilu dr. Huttona se je število nepismenih v Indiji dvignilo na 28 milijonov, kar znaša 8% celokupnega prebivalstva in 1% več kakor v l. 1921. Glede na posamezne vere se razdeli prebivalstvo ta-

kole: Hindov 239,195.000; budistov 12,787.000, mohamedancev 77.678.000; kristjanov 6.297.000.

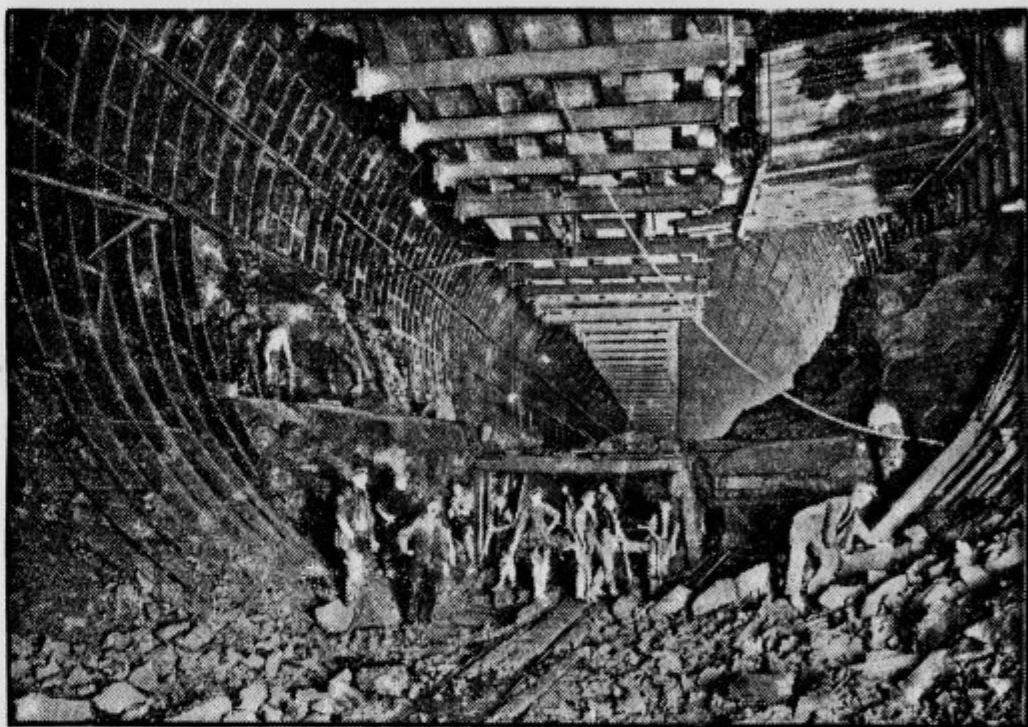
P. Thomas, urednik lista »Catholic Lea der« v Madrasu ceni, da znaša število katoličanov nad polovico gornjega števila kristjanov, okoli 3 milijone 700 tisoč.

Dne 16. februarja poteče 100 let, odkar se je rodil znani naravoslovec in filozof Ernst Häckel. Häckel je izpopolnil Darwinovo teorijo in postavil temelje tako zvanega »monizma«.

Znižanje plač tudi v Rusiji

Tudi v sovjetski Rusiji so pričeli varčevati v državni upravi. Tako je bilo na zadnjem zborovanju komunistične stranke sklenjeno, naj se plače v tem letu znižajo za 15%. Prvi je naznanil znižanje števila uradništva komisariat za težko industrijo. Število njegovih uradnikov se zniža od 6771 na 4372. Odpuščene inženjerje in tehnike bodo zaposlili v drugih podjetjih, ki so pod nadzorstvom tega komisariata. Pisarniško uradništvo pa prepustijo samemu sebi.

Med Liverpoolom in Birkenheadom na Angleškem gradijo kanal. Prav za prav je ta kanal že obstojal leta 1886. Zdaj ga bodo zelo povečali. Delo bo končano to leto. Dolg bo 5,5 km in bo najdaljši podzemski kanal v Evropi

Akademija za arhitekturo v Moskvi

Po sklepu komunistične eksekutive se bo ustanovila akademija za arhitekturo, ki bo skrbela za načrte za javna poslopja. Nastanili jo bodo v palači najvišjega sodišča, ki je bila namenjena ameriške-mu poslanstvu.

Bernard Shaw se odpravlja na novo potovanje. Komaj se je vrnil s potovanja v Rusijo, Zvezne države, Južno Afriko ter na Daljni vzhod, že ima v načrtu novo pot, v Novo Zelandijo namreč.

Vihar ob airiški obali

Ob airiški obali je te dni divjal hud vihar. Potopljenih je bilo več ribiških ladij. Potopljen je bil tudi motorni čoln. Z neke ribiške ladje se je rešil samo en mornar, ki je priplaval v Tunis. Ladja je bila italijanska. Trije njegovi tovariši so utonili.

Še 94 katoliških duhovnikov v ruskih taboriščih

Poročevalec »Chicago Tribune« iz Rige je ugotovil s posredovanjem sovjetskih uradnikov, da je po taboriščih na Ruskem zaprtih še vedno 94 rim. kat. duhovnikov. Kot zadnji je pred kratkim prišel v Litvo škof Theophil Matulonis. Nekdanje predvojnje župnije katoliških vernikov so skoraj povsod uničene. Poročevalec piše, da ima menda najnapornejši življenje med vsemi duhovniki na svetu starček o. François Jean Amoudry v Leningradu, ki šteje do 40 tisoč katolikov. Kot edini katoliški duhovnik masuje ob nedeljah od 6 zjutraj do poznega večera in gre po vrsti od ene cerkve do druge.

Ona: »Ali nismo tepec?«
On: »O, prosim, govori v ednini.«
Ona: »Ali nisi tepec?«

Znamenje za revolucijo v Avstriji

Začetek revolucije v Avstriji vidimo na naši podobi. Dunajska policija je s pomočjo Heimwehra preiskala sedež soc. dem. stranke na Dunaju. Nato je izdala poročilo, da so socialisti tam hranili mnogo orožja. Ti so to vest zanikali, češ, da je bilo tam samo nekaj starega in neuporabnega orožja. Socialisti so videli v tem napoved širše akcije Heimwehra in vlade proti socialistični stranki. Zato so se prvi naslednji preiskavi, ki se je izvršila v Linzu, uprli z orožjem.

Pod angleškim imperijem solnce ne zaide

Pod angleškim cesarstvom (imperijem) ne zaide solnce. Človek bi mislil, da se s tem dejstvom ponašajo samo Angleži. Toda zadeva je malo drugačna. To dejstvo je dobro znano tudi prebivalstvu v kolonijah vseh barv, belemu, rumenemu in črnemu. To je dokazal profesor Sorabyi v svojem govoru pred izbranim občinstvom v Londonu. Pripovedoval je, kako je indijski podkralj lord Wilington priredil v Delhiju slavnostno večerjo, na katero je povabil tudi Indijce. Ti so se vabilu odzvali in prišli na obed v nenavadni obleki. Na glavi so nosili širok tropičen klobuk, ki ga rabijo mornarji, ko plujejo po morju v južnih krajih. Indijci so ponosno prikorakali v dvorano s klobukom na glavi. Neki angleški uradnik jih je opozoril, da to vendar ne gre. Spodobni se, da snamejo klobuk. Uradnik jih je tudi vprašal, zakaj vendar potrebujejo takšen klobuk proti soncu ponoči, ko sonce ne sije. Eden izmed Indijcev jim je odgovoril: Vi kot Angleži bi morali vedeti, da pod angleškim cesarstvom sonce nikdar ne zaide.

Povedati vam moram po pravici, čimveč berem, tem manj vem. Da, da, gospod Uhelj, potem pa ste morali že mnogo brati.

Mamica, kdo je pa štokrlijo prinesel?

Gospodarstvo

Zaščita zadrug in njih zvez

V zvezi z uredbo o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov je kot znano bila izdana tudi uredba o zaščiti kreditnih zadrug in njih zvez. Pri tej uredbi je bil predviden pravilnik o sestavi bilance in načrtu prečiščene bilance ter odreditve obrestne mere za hranilne vloge pri zadrugah. Ta pravilnik je sedaj izdalo kmetijsko ministrstvo.

V tem pravilniku so vsebovane odredbe, za katere določa uredba o zaščiti zadrug in zvez tri pravilnike. Ugotovili so, da je material za te tri pravilnike organsko povezan med seboj in tako smo dobili namesto treh napovedanih pravilnikov samo enega. Poleg obrazcev za sestavo bilance ter za sestavo prečiščene bilance, katero morajo poslati kmetijskemu ministrstvu one zadruge, ki prosijo za zaščito po uredbi, vsebuje pravilnik tudi podrobna navodila zadrugam in zadrugnim zvezam, kako morajo postopati pri prošnji za zaščito. Pravilnik predvideva tri slučaje: 1. prošnje zadrug za odložitve plačil, 2. za sanacijo in 3. za izvenkonkursno

likvidacijo. Uredba sama že itak vsebuje te tri ukrepe za zadruge in njih zveze, ki so prišle v težkoče pri plačilih ali pa so že prišle v težak položaj radi težkoče pri uterjevanju svojih plačil od dolžnikov kmetov, da izkazujejo izgube v svojih bilancah.

Najvažnejše odredbe te uredbe oziroma sedanjega pravilnika so: aktivne zadrugne ustanove morejo dobiti odložitve plačil na 5. izjemoma na več let, če so njih terjatve vezane z zakonitim predpisi (zaščita kmeta ali pa naložbe pri zavodih, ki so šli pod zaščito itd.). One zadruge, ki izkazujejo izgube, morejo zaprositi za sanacijo, za to sanacijo pa se lahko poslužujejo valorizacije nepremičnin in vrednostnih papirjev. Tretji ukrep je pa izvenkonkursna likvidacija, katere svrha je izvršiti likvidacijo pasivnih zadrug in njih zvez s čim manj stroški in formalnostmi, kar naj gre v korist upnikov teh ustanov.

Zlati kliring. Na zadnji seji Banke za mednarodne obračune v Bazlu so guvernerji vodilnih notnih bank razpravljali mnogo o uvedbi kliringa za promet zlata. Veliki prenos zlata v zadnjih mesecih so naravnost izsilili to misel, od katere izvršitve si obetajo emisijske banke velike koristi. Zato bi se misel vodstva reparacijske banke dala prav kmalu uresničiti. Predpogoj pa je seveda tudi, da se vse zlato koncentrirajo v notnih bankah.

Borza

Dne 14. februarja.

Denar

Danes so narasli tečaji Amsterdama in Trsta, neizpremenjeni so ostali Bruselj, Curih in Pariz, dočim so padli tečaji Berlina, Londona, New Yorka in Praga.

Tudi avstrijski šiling je danes oslabil, v glavnem zaradi velike ponudbe, za katero ni porabe v trgovinskem prometu. Na ljubljanski borzi je bil danes zaključen po 8.70—8.90, na zagrebški po 8.65 in na belgradski borzi po 8.70. — Grški boni so notirali 35.50 bl. v Zagrebu in 36.50 bl. v Belgradu. Ljubljana. Amsterdam 2308.18—2319.54, Berlin 1350.09—1361.49, Bruselj 798.85—802.79, London 173.86—175.46, Curih 1108.35—1113.85, New York 3436.05—3464.31, Pariz 225.88—227, Praga 169.01 do 169.87, Trst 301.01—303.41.

Promet na zagrebški borzi je znašal 47.023 Din. Curih. Pariz 20.3775, London 15.70, New York 312.5, Bruselj 72.05, Milan 27.20, Madrid 41.90, Amsterdam 208.25, Berlin 122.05, Dunaj 73.30 (56.90), Stockholm 81, Oslo 79.90, Kopenhagen 70.10, Praga 15.25, Varšava 58.30, Atene 2.94, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Po dveh dneh nazadovanja so danes tečaji drž. papirjev izkazovali zopet čvrstjšo tendenco in so v primeri z večerj večinoma narasli. Vendar niso mogli nadoknaditi tečajne izgube zadnjih dni. Promet je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 2500 kom., begl. obveznice 300.000, 8% Bler. pos. 5000 dol. in 7% Bler. pos. 8000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 67—70, agrarji 37 bl., vojna škoda 305 bl., begl. obv. 52 bl., 8% Bler. pos. 51 bl., 7% Bler. pos. 49.50 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 60 bl., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 67—70, agrarji 36—36.50, vojna škoda 304—306 (306, 310), 2. 304—305 (307), 3. 301—307, 4. 300—305, 6% begl. obv. 52—53.50 (52.50), 8% Blerovo pos. 50.50—51 (50, 52), 7% Bler. pos. 49—50 (48.50, 49.50), 7% pos. DHB 66 den. — Delnice: Narodna banka 4150 den., Priv. agr. banka 257—262, Sečera Osjek 130 den., Impeks 50 den., Trboveljska 105—115.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70—72 (70), agrarji 37.50—38, vojna škoda 302—304 (307,

300), 3. 300—303 (301, 300), 6% begl. obv. 53—53.25 (53.50, 51.25, 2. 52—53, 53, 53.25), 8% Bler. pos. 50—53 (51), 7% Bler. pos. 48.50—50 (49). — Delnice: Narodna banka 4150—4200 (4200), Priv. agr. banka 256—257 (256, 255).

Žitni trg

Položaj je popolnoma neizpremenjen in je razpoloženje mirno. Kupčija skoraj popolnoma miruje. Cene so ostale neizpremenjene: pšenica ban. 107.50 do 110, bč. 110—112.50, koruza umetno sušena 75 do 77.50, času primerno suha 57.50—60 in moka 195—205 po kakovosti.

Živina

Mariborski sejem 13. februarja. Prignanih je bilo 12 konj, 12 bikov, 244 volov, 265 krav in 11 telet, skupaj 544 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli od 3.50—3.75 Din, poldebili voli 2.50—3 Din, plemenski voli 2.25—3 Din, biki za klanje 3—3.25 Din, klavne krave debele 2—3.50, plemenske krave 1.50—2.25 Din, krave za klobasarje 1.50—2 Din, molzne krave 2—2.50 Din, breje krave 2—2.50 Din, mlada živina 3—4 Din, teleta 3—4 Din (vse 1 kg žive teže). — Mesne cene: volovsko meso 10—12 Din I. vrste, 6—8 Din II. vrste; meso bikov, krav in telic 4—6 Din, telečje meso I. vrste 10—15 Din, II. vrste 8—10 Din, svinjsko meso 10—16 Din kilogram.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Četrtek, 15. februarja: »Karijera kancelista Vinčica«. Red A.

Petek, 16. februarja: Zaprto.

Sobota, 17. februarja: »Divji loveci«. Gostujeta Vika Podgorska in Hinko Nučič iz Zagreba. Na korist UGI.

Nedelja, 18. februarja ob 15: »Charleyeva tetra«. Izven. Globoko znitane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20: »Praznik cvetličih češenj«. Globoko znitane cene od 6 do 20 Din. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Četrtek, 15. februarja: »Mala Floramye«. Gostuje g. Dubajčić iz Zagreba. Red Četrtek. Petek, 16. februarja: ob 13 »Seviljski brivci«. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

Sobota, 17. februarja: »Traviata«. Red B. Nedelja, 18. februarja ob 15: »Pikova dama«. Globoko znitane cene od 6 do 30 Din. — Ob 20: »Ples v Savoju«. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 15. februarja ob 20: »Gospodična«. Red C.

Petek, 16. februarja. Zaprto.

Gasilska župa sreza Ljubljana-mesto naznanja vsem članom in prijateljem žalostno vest, da je umrl njen častni član, tovariš

Franjo Zupan

bivši dolgoletni župni načelnik ljubljanske gasilske župe itd.

Pogreb nepozabnega nam tovariša bo v petek 16. t. m. ob 15 popoldne iz Most na pokopališče v D. M. v Polju.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

Upravni odbor.

Gasilska zajednica Dravske banovine naznanja vsem članom in prijateljem žalostno vest, da je danes umrl njen dolgoletni odbornik, gospod

FRANJO ZUPAN

predsednik gasilske čete v Mostah pri Ljubljani, dolgoletni načelnik in častni član ljubljanske gasilske župe itd.

Pogreb nepozabnega nam tovariša bo v petek 16. t. m. ob 15 popoldne iz Most na pokopališče v D. M. v Polju.

Vzornega gasilskega sodelavca ohranimo v častnem spominu.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

Predsedstvo zajednice.

OBČINA MOSTE PRI LJUBLJANI javlja tužno vest, da je umrl gospod

Franc Zupan

bivši občinski odbornik itd.

Pogreb pokojnika bo v petek, dne 16. februarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti Moste, Krekova ulica 4, na pokopališče v Dev. Mar. v Polju.

Neumornemu bivšemu sodelavcu ohranimo časten spomin!

Moste pri Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

Pevsko društvo Moste naznanja vsem članom in prijateljem žalostno vest, da je umrl gospod

Fran Zupan

častni predsednik

Pokojnika ohranimo v trajnem in častnem spominu.

Moste pri Ljubljani, 14. februarja 1934.

Odbor.

Umrl nam je danes ob pol 3, previden s sv. zakramenti, naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče in tast, gospod

Franc Zupan

uradnik drž. žel. v p. in hišni posestnik

Pogreb dragega pokojnika se vrši v petek, dne 16. februarja ob 15 iz hiše žalosti Krekova ulica št. 4 na pokopališče v Dev. Marija v Polju.

Prosimo tihega sožalja.

Moste pri Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

KATARINA ZUPAN, soproga;

HERMAN in RIHARD, sinova; KRISTINA, hčerka; PAVLINA in MINKA ZUPAN, sinah — in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod Ivan Gajšek, Vodmat-Moste pri Ljubljani.

PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA V MOSTAH naznanja pretresljivo vest, da je umrl naš dolgoletni, zaslužni načelnik in predsednik, gospod

Franc Zupan

bivši župni načelnik itd., odlikovan za gasilske zasluge

Pogreb pokojnika bo v petek, dne 16. t. m. ob 15. uri izpred hiše žalosti Krekova ulica 4 v Mostah na pokopališče pri Dev. Mar. v Polju.

Za naše gasilstvo zaslužnemu načelniku ohranimo trajno hvaležen spomin!

Moste, dne 14. februarja 1934.

Nadaljne prošnje za zaščito. Samoborska hranilnica v Samoboru bo na občnem zboru 3. marca razpravljala tudi o predlogu zaščite po uredbi z dne 22. nov. Bilanca za 1933 kaže vlog na knjižice 4.2 mil., v tek. računu pa 0.6 mil., pri glavnici 0.4 mil. Čisti dobiček je lani znašal 0.01 mil. Din. Banka ni bila doslej pod zaščito. — Prav tako bo 4. marca razpravljala Banka in hranilnica, d. d. v Ljubljani o prošnji za aplikacijo uredbe o zaščiti denarnih zavodov. — Pod čl. 6 se nahajajoča Srbska kreditna banka v Vukovaru bo zaprosila za odložitve plačil. — Studenčka banka na Raški (odložitve plačil). — Banka Raška, d. d. v Raški (odložitve plačil).

Konkurz je razglašen o imovini Mastna Franca, posestnika v Illovcih, obč. Hermanci, prvi zbor upnikov 19. febr. Oglasiti se je do 15. marca, ugotovitveni narok 20. marca. — Nadalje je razglašen konkurz o imovini Misljeja Jožefa, peka v Mariboru, Koroska cesta 21. Prvi zbor upnikov 17. februarja, oglasiti se je do 10. marca, ugotovitveni narok 12. marca.

Poravnalni narok v zadevi Krapeša Franca bo 7. marca ob 9.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnikov Petač Franceta in Marije, trg. in gostilničarjev v Vižmarjih 81. Narok za sklepanje poravnave 14. marca, oglasiti se je do 8. marca. Nadalje je razglašen o imovini Suca Franceta, trg. z mešanim blagom v Smartnem pri Litiji. Narok za sklepanje poravnave 12. marca, oglasiti se je do 6. marca.

Mednarodna parlamentarna trgovinska konferenca bo od 16. do 20. septembra v Belgradu. Belgajski listi prinašajo že natančno sestavljen program. Sejo bo otvoril prvi dan sam kralj. Dne 19. septembra odpotujejo delegati v Zagreb, nato 20. v Split, 21. pa skozi Sušak na Bled.

Nova zadruga. V zadrugi register je bila vpisana Mlekarska zadruga v Dolskem, r. z. z. o. z. Vpisi v trgovinski register: Koliaš Josip in sinova, barvanje in kemično čiščenje itd., v Kranju, Medisan, medicinske in sanitetne potrebščine, dr. z. omeji. zavezo, Ljubljana (glavnica 200.000 Din, poslovođa Bruckner Dragotin).

Znižanje obrestne mere za vloge pri Obrtni banki kr. Jugoslavije. Ljubljanska podružnica Obrtni banke kr. Jugoslavije objavlja, da obrestuje s 15. marcem nevezane vloge po 4%, na tri mesece vezane po 5% in na 6 mesecev vezane vloge po 6%. Rentni davek plačujejo od 1. januarja dalje vlagatelji.

Občni zbori: Rude in kovine 28. februarja ob pol 11 (bilanca, volitve uprave in nadzorstva); Ljubljanski velesejem, razstava r. z. z. o. z. 12. marca ob 11 v zbornici za TOI (bilanca, volitve načelstva in nadzorstva).

Naš pomorski promet. Po podatkih splitske trgovinskoindustrijske zbornice v Splitu je lani naš pomorski promet narasel. Iz naših pristanišč je odplulo leta 1932 91.243 ladij s 15.788.733 tonami, leta 1933 pa je naraslo to število na 91.780 ladij s 16.419.302 tona.

Mali oglasi

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (r)

Službeiščejo

Kmetko dekle
16 letna, bi šla služiti k otrokom. Pomažala bi tudi pri drugih delih. Setina Janez, Smarna gora 49 — p. št. Vid nad Ljubljano.

Mladenč
zmožen kavcije 30.000 dinarjev, želi stalno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1588. (a)

Vajenci

Učenko
ki zna tudi nemško, sprejme Anton Sinkovec, trgovec s čevlji, Pod Trancjo št. 1, Ljubljana. (v)

Vajenca
za špecerijo in delikateso takoj sprejme. Ljubljana, Tyrševa 55. (v)

Modistovska vajenka
se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1603. (v)

Vajenke
sprejme modni atelje. — Bianchi Nežika, Sv. Petra cesta 44. (v)

Službodobe

Agilne dame
iščem za dobičkanosen posel brez konkurence. Garancija potrebna. Ponudbe: Aloma Company.

Kuharica
srednjih let, pridna, čedna, poštena, z daljšimi spričevali, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1606. (b)

Kuharico in služkinjo
vajeno kmetijskega dela, iščem. A. Mergenthaler, Moste. (b)

Denar

Najkulantnejša posojila
dajemo na vloge velebank, vrednostne papirje, vojno škodo držav bone. Blair-ova posojila in na kurantno blago. Naloge iz province promptno izvršujemo. Pučka štedion, Zagreb, Meduličeva br. 31. Telefon 90-03 — Naš zastopnik za dravsko banovino je Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ulica 12, na katerega se je obrniti.

Stanovanja

ISCEJO:
Sobo s kuhinjo
ali sobo s štedilnikom — išče mirna gospodična v centru mesta. Ponudbe pod »100« na upravištvo »Slovenca«. (c)

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
komfortno, oddam za takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1547. (c)

V palači Hranilnega in posojil. konzorcija
Gajeva 9, se odda: 1. Za 1. marec dvosobno stanovanje s kopalnico, brez kuhinje. 2. Za 1. maj poslovnih prostorov, obstoječi iz predsobe, dvorane in male sobe ter drugih pritliklin, pripravi za pisarne, društvene lokale — knjižnice, razne obratovnice itd. Oboje modern komfort. — Centrum mesta. Najemnina nizka. Več se poizve v pisarni konzorcija, pritličje, levo.

Lepo opremlj. sobo
s separiranim vhodom — elektriko — na ulico — oddam. Sv. Petra cesta št. 44/L. (s)

Vnajem

Mlekarna
na prometnem mestu na Sušaku, z opravo — se odda takoj v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1552. (n)

Lekarna
s pripadajočimi poslovnimi prostori, v prometnem kraju ob železnici, v dravski banovini — se zaradi smrtnega slučaja odda v najem. — Na razpolago opremljena stanovanjska soba. Ponudbe naj se naslovi do 5. marca na: Lekarna Ruprecht, Trebnje, Dravska banovina. n

Posrestva

Posestvo
26 oralov, v ravnini, gospodarsko poslopje in hiša, vse zidano in z opeko krito, napredaj. — Stefan Celofiga, Bresternica pri Mariboru. (p)

Zemljišče
blizu vode in železnice iščemo v bližini Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tvorinica tekstilij« št. 1608. (p)

Kupimo

Vsakovrstno zlato
po najvišjih cenah
ERNE Ruvelj, Ljubljana
Wollova ulica št. 3

Prodamo

Redka prilika!
Klavir z lepim in obstojnim glasom naprodaj za 1800 Din. Cerkvena ulica št. 21, vrata 13. (g)

Spalnica
s psiho in ogledalom, po 2000 Din, prodam. Josip Goljar, Gosposvetska 13.

Pridelke suhe robe
kot obode, rešeta, žlice, krožnike in dr., prodaja po nizki ceni Zveza lesnih domačih obrti, oddelček Sodražica. — Solidno blago direktno od obrtnika. (l)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdnici Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Vljudno sporočamo
da smo cene perju zelo znižali. Zahtevajte cenik in vzorce, katere prejmete brezplačno.

E. VAJDA, ČAKOVEC.
Gozdne sadike:
smrekove in mecesnove bom oddajal po nizki ceni za spomladansko saditev. Naslov: Ožbolt A., upravnik, Koprivnik, Kočevje. (l)

Debele uskinaste otrobe
kupite na ceneje pri trdnici A. VOJK, LJUBLJANA
Rudarska cesta 24

Kako sem grdo kožo napravila lepo belo

»Moja koža je bila brezbarvna, temna in uvela. Imela sem grde zadržavce, razkavo in suho kožo ter razširjene pore okrog nosa, podbradka in čela. Danes se vsi divijo moji mehki, beli in krasni polti ter me zavdajo.«
Krema Tokalon hrana za kožo (ne mastna) vsebuje mehak blagodejen vosek ki se pridobiva iz sveže pripravljane smetane in olivnega olja. Ta krema gladi in krepi kožo, pomirja kožne žleze, krči razširjene pore ter odstranjuje zadržavce. Najbolj razkava in najtemnejša koža postane bela in mehka, najbolj suha pa sveža in vlažna, pri tem pa ne mastna. Krema se uporablja tudi proti koži, posebno na nosu, če je mastna in če se sveti.
Krema Tokalon hrana za kožo (bele barve) olepšava, obnavlja in osvežuje kožo na jedrnat način v treh dneh. Uporabljajte jo zjutraj. Če imate gube na licu, uporabljajte kremo Tokalon hrano za kožo, rožnate barve po noči, ker ona pomlajuje in hrani Vašo kožo, ko spite.

Telefon 205!

Premog suha drva
Pogodnik, Bohoričeva ulica 5

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1934
začne 4. marca
33 1/3 % popusta pri vožnji na nemških železnicah!
Vsa obvestila daje:
Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II
ali
Zvanično biro lajpciškega sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Zapustila nas je za vedno naša nadvse ljubljena soproga in zlata mamica, gospa
Katarina Kramar
soproga brzojavnega nadzornika v pokoj
dne 13. t. m., po kratkem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere.
Truplo preblage pokojnice se prepelje v Škofjo Loko, Karlovska ulica 19, kjer se vrši pogreb iz hiše žalosti v petek, dne 16. februarja t. l. ob 4 popoldne na tamošnje farno pokopališče.
Ljubljana—Škofja Loka, dne 14. februarja 1934.
KRAMAR FRANC, soprog; **ANICA**, poštna uradnica, hčerka; **RADO**, diplom. tehnik, sin — ter vse ostalo sorodstvo.

Din 85 mesečno

Ste že sporočili našim zastopnikom, da želite kupiti naš „JADRAN“ radio prejemnik?

Največja radioindustrija sveta

PHILIPS RADIO

Ludvik Ganghofer:

16

Samostanski lovec

Ko je prišla Gitka v svojih mislih do tega vprašanja, se je morala zasmejati. Razigrano se je zleknila, prekrizala roke pod glavo in zabundala predse pesem o telogu:

Strm, strm je breg,
pokriva ga sneg —

Ko je dopela do besed:

Na dnu sreča, na dnu sreča
rastla je, rastla rožica,
lepa, da lepše ni bilo —

je umolknila. Kakšna je ta rožica? Vedno je pela kar tako brez misli. Danes prvič se ji je vsililo tako vprašanje. Kakšna je ta rožica?

Tako je ležala z odprtimi očmi in sanjala v noč...

Zunaj v kuhinji pa je sedel Wolfrat pri novo podžigem ognju in rezljal iz hrustevine puščico za samostrel.

Med delom so mu minili časi vstajali pred očmi: ni bila to prva puščica, ki je prišla iz njegovih rok. Podobe in dogodbe iz mladosti in vojnih let so se vrstile druga za drugo. Enkrat je dvignil glavo in počasi pogledal proti steni, za katero je spala Gitka — pri tem mu je zaigral na ustnicah čudno zasnan nasmeš.

Poleg ognjišča je zapazil kurja peresa in je operil z njimi puščico. Bila so peresa, s katerimi se je bila »mučica« igrala, preden je zaspala.

8.

Ze dva dni je sameval spet Hajmo v Rdečini. Pozno zvečer je na veliki četrtki prišel domov do lovske koč. Valti, na katerega je naletel blizu križa, je v mraku menil, da se mu bliža kak divji lovec in je s samostrelom, že kar pomeril nanj. Potem seveda sta se spoznala in se dovolj nasmejala. Na poti domov je fant venomer pripovedoval; zanj je bil vsak korak dogodivščina zase.

Ko sta prišla do koč, je brat Severin vlekli dreto na seneni postelji. Zbudila sta ga in frater je v prvem hipu menil, da je treba k zornicam.

»O jeli!« je dejal med smehom, ko si je bil pomel oči. Po se je takoj nehal smejeti in se strašno razsrdil. Hajmo je menil, bi bil že lahko mislil na to, da bi prinesel iz samostana pletenko »dobrote božje«. Lovec je sprevidel, da je hudo grešil, ne sicer pred Bogom, pač pa pred njegovim »hlapcem«. In tako se je moral brat Severin na masne žgance, ki jih je dobil za večerjo, napiti samo vode in oditi znova k počitku. Brr! Voda mu pa res ni prijala niti v čevljih, kaj šele v želodu!

Ta »v« nebo vpiljoča nesreča ga pa vendar ni motila pri spanju. Smrčal je bolj ko kdaj.

Hajmo in Valti sta se spet utaborila za ognjiščem, vsak ob eni strani žarečega oglja. Zunaj je zamotklo bučal jug.

»Valti!« je vprašal čez nekaj časa Hajmo prav tiho. »Ali že spiš?«

Fant se je zavaljal.

»Valti, nekaj bi ti rad dal za spomin, preden odideš. Kaj bi imel rad?«

»Pero z vaše čepice,« je bleknil fant.

»Dobil ga boš, kar vzemi ga jutri zjutraj! Pa moraš tudi zame nekaj opraviti.«

»Kar povejte!«

»Ali veš, kje je Gitka doma?«

»Mlinarjeva?«

»Ne, solarjeva sestra.«

»Ah ta! Da — zakaj?«

»Potem pojdi do nje, jutri, in jo vprašaj, zakaj je jokala v valptovi pisarnici.«

»Kaj naj jo vprašam?« je ponovil Valti, kateremu stvar ni šla dobro v glavo.

»Vprašaj jo, zakaj je jokala, danes, ko je bila pri gospodu Schluttemannu v pisarnici. Reci ji, da bi jaz rad vedel. In ko pridem na velikonočno razjanie, mi boš povedal. Razumeš?«

»Bom, bom!« je prikimal Valti. »Pa si morem kar misliti, zakaj je jokala. Valpet je bil seveda spet ves strupen in jo je stresel za ušesa. Res, to dela prav rad, sam vem!« Zazdehal je in položil spet glavo na zravnano kuto, ki mu je služila za zglavje. Ali kmalu se je spet dvignil kvišku.

»Hajmo!«

»Kaj bi rad?«

»Sedaj pa vem, katera Gitka je prava!«

»Tako?« se je nasmešnil Hajmo.

»Da, da!« In hihetaje se je vlegel hlapčič spet k počitku.

Drugo jutro je odšel Hajmo še pred zoro iz koč, da bi nastopil svoj logerski obhod. Rad bi se bil poslovil od svojih gostov, toda oba sta v lepem soglasju vlekla dreto tako gniljivo, da bi se jih tudi kamen usmilil v njiju zdravem spanju.

Hajmo je snel orle pero s svoje čepice in ga zataknil za Valtijevo klobuk. Potem je odšel.

Ko se je zvečer vrnil domov, sta samostanska tiha že davno odletela. Hajmo ni niti zakuril, tako je bil zdelan. V vseh kosteh je še čutil noči, ki

ju je prebil za ognjiščem, in mučil se je danes kakor še nikdar. Obiskal je vsa varstva potrebna mesta v svojem obširnem revirju, osledil je vsako stezo in vsako zaplato snega. Ni hotel, da bi se mu primerilo še drugič, kar se mu je včeraj v valptovi pisarnici. Schluttemann se je tako ljubeznivo igral z njim kakor mačka z miško, malo je manjkalo, da ga ni še požrl. Ali tudi gospod Henrik je gledal temno radi obeh pogrešanih kozorogov, vendar ni bil krivičen in je poslušal Hajmovo opravičilo, kljub gospodu Schluttemannu, ki je nestrpno bobnal po mizi. Slednjič je prošt odslavljal Hajma cele s prijaznimi besedami: »In če te veseli,« je dejal gospod Henrik, »smeš priti na praznik po jutrnjem obhodu sem doli na velikonočno razjanie.«

To dobrotljivost je hotel Hajmo poplačati z dvojno marljivostjo. Če bi mu le bila sreča mila, da bi zaslužil kakkega divjega lovea. Stisnil je pesti ob tej misli. Toda sredi največje jeze so mu zazveneli v ušesih glasovi gosli in piščali.

Ali bo pač prišla na ples tudi Gitka? No, tekle, ki ne pride, se pač lahko poišče. Iz te misli je Hajmo razpredel sto drugih, dokler se vsa njegova umovanja in snovanja niso neopazno zlija v spanje in sanje.

Tej noči je sledil utrudljiv dan. Jug je besnel kakor da bi hotel vso silno stavbo gora spreminiti v razvaline.

Bil je soparen kakor vihar pred nalivom. Pred njegovim dihom je na visokih strminah zginal sneg, da si opazil na oko, kako ga je bilo manj in manj. Bela trda zimska odeja na vseh skalnatih stenah je oživila, in ko so bobneli snežni plazovi, je odnašal jug padajoči sneg v celih oblakih po zraku.